

טבלאות וסיכומים

בפרק "המפקיד"

עריכה בס"ד:

מאיר גרוניך

0527625149

036161654

6161654@GMAIL.COM

מי שיש לו צורך להפוך את הקבצים לדפי עבודה עם טבלאות ריקות, ניתן לשלוח אלי בקשה במייל ובעז"ה אשלח לו קבצי וורד שניתנים לעריכה.

מתיב רמי בר חמא וכו' (ל"ג ע"ב)

השיטה:	"איזה דבר" המפקיד מקנה לשומר ?	וממילא: את הפרה "של מי" גנבו ?	מדוע השומר מקבל את הכפל ?	האם הקנה לו דבר שבא לעולם, או שלא בא לעולם ?
רמי בר חמא	את הכפל	של המפקיד	כי המפקיד הקנה לו את הכפל (בשעת קבלת השמירה, כשעדיין הפרה לא נגנבה)	שלא בא לעולם
רבא ור' זירא	את הפרה - עצמה	של השומר	כי המפקיד הקנה לו את הפרה עצמה (וממילא הגנב, גנב את הפרה "של השומר")	שבא לעולם

אמר רבא... אלא אמר ר' זירא (ל"ד ע"א)

השיטה:	באיזה "קנין" הקנה לו את הפרה?	"מתי" נעשה הקנין?	"איזה דבר" מקנה המפקיד לשומר:	מדוע השומר לא מקבל גיזותיה וולדותיה:	האם יתכן שהשומר לא יקבל את הכפל?	ומדוע?
ר' זירא	"משיכה"	כשמשכה בשעת "קבלת השמירה"	את הפרה רק לגבי הכפל	לא הקנה לו את הפרה לגבי "גיזותיה וולדותיה"	לא	השומר קנה את הפרה לגבי הכפל בקנין "משיכה" כבר בשעת קבלת השמירה
לישנא בתרא דרבא	"חצר"	סמוך לגניבתה	את כל הפרה	הפרה נהייתה שייכת לשומר רק "מסמוך לגניבתה" (וממילא הצמר שגדל והוולדות שנוולדו עד "סמוך לגניבתה" גדלו ונוולדו בזמן שהפרה עדיין הייתה שייכת לבעלים, ולכן הם לא שייכים לשומר)	כן	אם הפרה אינה בחצר השומר סמוך לגניבתה, השומר לא יכול לקנות את הפרה בקנין "חצר" וממילא הפרה שנגנבה הייתה שייכת לבעלים ולכן הבעלים יקבל את הכפל מהגבב

הכלל הוא: אם לבעלים יש הכרת הטוב לשומר הוא מוותר לו את הכפל ואת הארבעה וחמישה.

השומר:	הודה שחייב בגלל ש...:	יכול היה להיפטר בטענת...:	מי מקבל את הכפל ?	הטעם:
שוכר	נגנבה	אונס	השומר	יש למפקיד הכרת הטוב לשומר ע"כ שהודה שהוא חייב, אפילו שיכול היה להיפטר, ולכן הוא מקנה לו את הכפל.
שומר חנים	פשעתי	נגנבה	השומר	יש למפקיד הכרת הטוב לשומר ע"כ שהודה שהוא חייב, אפילו שיכול היה להיפטר, ולכן הוא מקנה לו את הכפל.
שומר שכר	נגנבה	אונס	השומר	יש למפקיד הכרת הטוב לשומר ע"כ שהודה שהוא חייב, אפילו שיכול היה להיפטר, ולכן הוא מקנה לו את הכפל.

השומר:	השיטה:	המקרה:	האם השואל מקבל את הכפל ?	הטעם:
שואל	לשון א' דר' פפא	אמר הריני משלם	לא מקבל את - הכפל	אין למשאל "הכרת הטוב" לשואל ע"כ שהוא הודה שהוא חייב, בגלל שהשואל היה מוכרח להודות שהוא חייב, היות והוא לא היה מעז לטעון שהוא פטור בממ"מ, כי ממ"מ לא שכיח.
		שילם	כן מקבל את - הכפל	אפילו שהשואל היה מוכרח להודות שהוא חייב, הוא יכול היה לא לרצות לשלם ולהטריח את הבעלים לב"ד שהם יכריחו את השואל לשלם, ואם השואל שילם מרצונו, יש לבעלים הכרת הטוב לשואל והוא מקנה לו את הכפל.
	לשון ב' דר' פפא	אמר הריני משלם	כן מקבל את - הכפל	השומר כן היה מעיז להיפטר בטענת "מתה מחמת מלאכה" ולכן אם הוא הודה שהוא חייב, הבעלים מוקיר לו טובה, ומקנה לו את הכפל.
		שילם	כן מקבל את - הכפל	אפילו שהשואל עשה טובה למשאל כשהודה שהוא חייב (לאביי, השואל מעז להיפטר בטענת ממ"מ), המשאל לא מוקיר לו טובה ולא מוותר לו את הכפל, היות והמשאל אומר: "גם אני עשיתי טובה לשואל כשהשאלתי לו את הפרה בחינם".
אביי		שילם	כן מקבל את - הכפל	כשהשואל משלם הוא עושה שתי טובות למשאל: א. הודה שחייב ב. שילם מרצונו, בלי שב"ד יכריחו אותו. והמשאל עשה רק טובה אחת לשואל (שהשאל לו בחינם), לכן המשאל עושה לשואל טובה נוספת ומקנה לו את הכפל.

לסיכום: "בשילם" - לכו"ע, השואל מקבל את הכפל. "באמר הריני משלם" - ללשון א' דר' פפא ולאביי, השואל לא מקבל את הכפל, וללשון ב' דר' פפא, השואל כן מקבל את הכפל.

אחד עשר מקרים שבהם הגמ' מסתפקת אם המפקיד מוותר לשומר על הכפל או לא:

המקרה:	הסיבה שהשומר <u>לא</u> יקבל את הכפל:	הסיבה שהשומר <u>כן</u> יקבל את הכפל:
אמר הריני משלם, וחזר ואמר איני משלם	כשהשומר חזר ואמר איני משלם כוונתו: אני מתחרט מכך שהסכמתי לשלם, ואינני מתכוון לשלם למפקיד	גם אם חזר ואמר איני משלם כוונתו עדיין לשלם, ומה שאמר איני משלם זה בגלל שכוונתו "לדחות" את הפירעון
השומר אמר הריני משלם ומת, ואמרו בניו אין אנו משלמים	אפילו שהאבא הסכים לשלם, הבנים אמרו אין אנו משלמים, ואין בכוונתם לשלם	גם הבנים מתכוונים לשלם, ומה שאומרים אין אנו משלמים, כי הם רוצים "לדחות" את הפירעון
השומר לא אמר הריני משלם, ומת, והבנים שלו שילמו	הבעלים אומר לבנים של השומר: לאבא שלכם שעשה לי טובות, הייתי מוכן לוותר את הכפל, ואילו לכם, שאתם לא עשיתם לי טובות, אני לא מוותר את הכפל	המפקיד מסכים לוותר את הכפל לבנים של השומר, כשאומרים הרינו משלמים, בזכות זה שאבא שלהם השומר, עשה לו טובות
המפקיד נפטר והבהמה נגנבה, והשומר שילם לבנים של המפקיד	הבנים של המפקיד אומרים לשומר, אבא שלנו הסכים לוותר לך את הכפל, כי עשית לו טובות, לנו לא עשית טובות ואנחנו לא מוותרים לך את הכפל	הבנים של המפקיד מוותרים לשומר את הכפל, כי השומר עשה טובות לאבא שלהם
המפקיד והשומר נפטרו, ובני השומר שילמו לבני המפקיד	הבנים של המפקיד לא מוותרים לבנים של השומר את הכפל, כי בני השומר לא עשו טובות לאבא שלהם (המפקיד), וגם האבא שלהם – השומר, לא עשה טובות להם – לבנים של המפקיד.	הבנים של המפקיד מוותרים לבני השומר את הכפל, בזכות זה שאבא שלהם – השומר, עשה טובות לאבא שלהם – המפקיד.

הסיבה שהשומר <u>כן</u> יקבל את הכפל:	הסיבה שהשומר <u>לא</u> יקבל את הכפל:	המקרה:
<p>השומר עשה טובה למפקיד בזה ששילם לו מרצונו על חצי מהפרה, ולכן הבעלים מוותר לו חצי מהכפל</p>	<p>המפקיד לא מוותר לשומר את חצי הכפל, כי השומר לא שילם לו על החצי השני של הפרה, ולכן הוא לא מוותר לו גם לא על חצי מהכפל שקשור למחצית הפרה, שהשומר כן שילם לו עליה</p>	<p>השומר שילם למפקיד כמה ששווה חצי פרה</p>
<p>השומר שילם כמה ששווה פרה אחת, לכן המפקיד מוותר לו את הכפל שהגבב משלם לו על גניבת הפרה, שהשומר כן שילם לו עליה</p>	<p>המפקיד השאיל לשומר את שתי הפרות ביחד, וכשהשומר משלם לו רק על פרה אחת, המפקיד מפסיד חצי מהפיקדון, לכן הוא לא מוותר לשומר את הכפל, גם לא של הפרה, שהוא כן שילם עליה</p>	<p>השואל שאל שתי פרות, ושילם למפקיד רק על פרה אחת</p>
<p>השותף שהשומר שילם לו, מוותר לשומר את חצי הכפל ששייך לו, כי קיבל מהשומר כמה ששווה החלק שלו בפרה</p>	<p>כדי שהשומר יקבל את הכפל הוא צריך לשלם על כל הפיקדון שקיבל ולא לשלם רק על מחצית מהפיקדון שקיבל</p>	<p>השומר שאל פרה אחת, משני שותפים, ושילם חצי פרה לשותף אחד</p>
<p>הבעלים מוותר לשותף ששילם חצי פרה, את חצי הכפל, בגלל שכל שותף צריך לשלם חצי פרה, וממילא השותף שילם לו את כל חלקו באחריות הפיקדון</p>	<p>הבעלים לא מוותר לשותף את חצי הכפל, עד שישלמו לו על כל הפרה שהפיקד, וכאן קיבל מהשותף האחד רק כמה ששווה חצי פרה</p>	<p>שני שותפים שאלו פרה אחת, ושותף אחד שילם חצי פרה</p>
<p>הבעל כן נחשב לבעלים של הפרה, כיון שהוא האפוסטרופוס עליה, וגם הוא מקבל את הפירות שיש מהפרה, וכשהשומר משלם לבעל על הפרה, זה כן נחשב שהשומר שילם לבעלים של הפרה, על הפרה</p>	<p>הבעל לא נחשב לבעלים של פרת נכסי - מלוג, כיון שגוף הפרה לא שייך לו, וממילא כשהשומר משלם לבעל, על הפרה, זה לא נחשב שהשומר שילם את הפרה, לבעלים שלה</p>	<p>שאל מהאישה פרה של נכסי מלוג ושילם לבעלה</p>
<p>הבעל כן נחשב לבעלים של נכסי המלוג כיון שהוא האפוסטרופוס עליהם וגם הוא מקבל מנכסי המלוג את הפירות, וממילא הבעל כן נחשב לשומר על הפרה שהושאלה לצורך נכסי המלוג, ולכן כשהבעל משלם על הפרה, זה כן נחשב שהשומר שילם לבעלים, על הפרה</p>	<p>האישה שאלה את הפרה כדי לעבוד בה בנכסי מלוג ובעלה שילם לבעלים על הפרה. והיות וגוף נכסי המלוג לא שייכים לבעל, הבעל לא נחשב לבעלים של נכסי המלוג, וממילא הוא לא נחשב לשומר על הפרה שהושאלה לצורך נכסי המלוג, וכשהבעל משלם על הפרה, זה לא נחשב שהשומר, שילם עליה לבעלים</p>	<p>אישה ששאלה ושילם בעלה</p>

מיתבי המלוה את חברו על המשכון (ל"ד ע"ב)

מי נשבע ?	הנתבע חייב / פטור בשבועה:	הנתבע, כופר הכול או מודה במקצת ?	מי הנתבע ?	וממילא, טענתם:	כמה היה שווה המשכון, לטענתם ?	כמה הייתה ההלוואה ?	
	פטור	כופר הכל	הלואה	<u>המלוה</u> : הלואה חייב לי שני דינרים <u>הלוה</u> : אני לא חייב לך כלום	<u>המלוה</u> : שני דינרים (שקל) <u>הלוה</u> : ארבעה דינרים (סלע)	סלע (ארבעה דינרים)	רישא דרישא
<u>שמואל</u> : "המלוה" (מדרבנן - "שמא ישבע זה ויוציא הלה את הפיקדון") <u>רב אשי</u> : "הלואה" (מדאורייתא - דהודה במקצת הטענה)	חייב	מודה במקצת	הלואה	<u>המלוה</u> : הלואה חייב לי שני דינרים <u>הלוה</u> : אני חייב למלוה רק דינר	<u>המלוה</u> : שני דינרים (שקל) <u>הלוה</u> : שלושה דינרים	סלע (ארבעה דינרים)	סיפא דרישא
	פטור	כופר הכל	המלוה	<u>הלוה</u> : המלוה חייב לי ארבעה דינרים <u>המלוה</u> : אני לא חייב ללווה כלום	<u>הלוה</u> : שמונה דינרים (שני סלעים) <u>המלוה</u> : ארבעה דינרים (סלע)	סלע (ארבעה דינרים)	רישא דסיפא
המלוה (מדאורייתא - דהודה במקצת הטענה)	חייב	מודה במקצת	המלוה	<u>הלוה</u> : המלוה חייב לי ארבעה דינרים <u>המלוה</u> : אני חייב ללווה רק דינר	<u>הלוה</u> : שמונה דינרים (שני סלעים) <u>המלוה</u> : חמישה דינרים	סלע (ארבעה דינרים)	סיפא דסיפא

מיתבי המלוה את חברו על המשכון (ל"ד ע"ב)

	כמה הייתה ההלוואה ?	כמה היה שווה המשכון, לטענתם ?	וממילא, טענתם:	מי הנתבע ?	הנתבע, כופר הכול או מודה במקצת?	הנתבע חייב / פטור בשבועה:
רישא דרישא	סלע (ארבעה דינרים)	<u>המלוה</u> : שני דינרים (שקל) <u>הלוה</u> : ארבעה דינרים (סלע)	<u>המלוה</u> : הלוה חייב לי שני דינרים. <u>הלוה</u> : אני לא חייב לך כלום.	הלוה	כופר הכל	פטור
סיפא דרישא	סלע (ארבעה דינרים)	<u>המלוה</u> : שני דינרים (שקל) <u>הלוה</u> : שלושה דינרים.	<u>המלוה</u> : הלוה חייב לי שני דינרים <u>הלוה</u> : אני חייב למלוה רק דינר	הלוה	מודה במקצת	חייב
רישא דסיפא	סלע (ארבעה דינרים)	<u>הלוה</u> : שמונה דינרים (שני סלעים) <u>המלוה</u> : ארבעה דינרים (סלע)	<u>הלוה</u> : המלוה חייב לי ארבעה דינרים <u>המלוה</u> : אני לא חייב ללווה כלום.	המלוה	כופר הכל	פטור
סיפא דסיפא	סלע (ארבעה דינרים)	<u>הלוה</u> : שמונה דינרים (שני סלעים) <u>המלוה</u> : חמישה דינרים.	<u>הלוה</u> : המלוה חייב לי ארבעה דינרים <u>המלוה</u> : אני חייב ללווה רק דינר.	המלוה	מודה במקצת	חייב

אין אחר שמואל ארישא, מאי ארישא
אסיפא דרישא
קושיית הגמ' : ארייא אילימא אסיפא
והיפוק ליה דשבועה גבי מלוה היא דהא
קא מודי מקצת הטענה, קא

גמ': שמה לבע"ח דידיה וכו' (ל"ה ע"א)

הקדמה: הגמ' מביאה חמישה מקרים שבהם האדמה שהמלוה קיבל מהלוה בפירעון החוב, עברה לאדם אחר, השאלה: האם הלוה יכול ללכת לזה שהאדמה נמצאת אצלו עכשיו, לשלם לו כמה שהאדמה שווה ולהוציא ממנו את האדמה שהייתה שלו.

המקרה:	האדמה אצל הלוה:	האדמה עברה למלוה:	האדמה עברה ל...:	האם זה שהאדמה אצלו עכשיו, צריך להחזירה ללוה?	הטעם:
שמה לבעל חוב דידיה	ראובן לוה (משמעון)	שמעון מלוה + לוה (לראובן) (מלוי)	לוי מלוה (לשמעון)	צריך להחזירה ללוה	המלוה (לוי) העדיף לקבל מהלוה (שמעון) כסף, ורק בגלל שלא היה ללוה כסף הוא לקח ממנו אדמה (שהייתה לפני כן של ראובן). לכן אם לראובן יהיה כסף, יש תקנת חכמים, שהמלוה (לוי) חייב להחזיר לראובן את האדמה כשראובן ישלם לו עליה
זבנה	ראובן לוה (משמעון)	שמעון מלוה + מוכר (לראובן) (ללוי)	לוי קונה (משמעון)	לא צריך להחזירה ללוה	הקונה (לוי) מעדיף אדמה, ולא כסף. לכן חכמים לא חייבו אותו להחזיר לראובן - הלוה את האדמה
אורתה	ראובן לוה (משמעון)	שמעון מלוה + מוריש (לראובן) (ללוי)	לוי יורש (משמעון)	לא צריך להחזירה ללוה	היורש (לוי) מעדיף אדמה, ולא כסף. לכן חכמים לא חייבו אותו להחזיר לראובן - הלוה את האדמה
יהבה במתנה	ראובן לוה (משמעון)	שמעון מלוה + נותן מתנה (לראובן) (ללוי)	לוי מקבל מתנה (משמעון)	לא צריך להחזירה ללוה	מקבל המתנה (לוי) מעדיף אדמה, ולא כסף. לכן חכמים לא חייבו אותו להחזיר לראובן - הלוה את האדמה
שמו לה לאשה	ראובן לוה (מהאישה)	האשה מלוה + התחתנה (לראובן) ומתה ובעלה ירש ממנה את האדמה	הבעל ירש מאשתו את האדמה	לא צריך להחזירה ללוה	הבעל מעדיף אדמה, ולא כסף. לכן חכמים לא חייבו אותו להחזיר לראובן - הלוה את האדמה

גמ': שמו מינה דאשה וכו'

הקדמה:

שאלה: האם הזכות של הלוח להוציא את האדמה מהמלוה, יכולה לעבור לאדם אחר ?

ישנם שני אפשרויות:

המקרה:	השאלה ?	הדין!
הלוח מת ובנו יורש אותו	האם הבן יורש מאביו הלוח, את הזכות להוציא מהמלוה את האדמה ?	הבן היורש, יורש מאביו (הלוח שמת) את הזכות להוציא מהמלוה את האדמה
הלוח מכר את הזכות שלו לגבות את האדמה בחזרה מהמלוה, לאדם אחר	האם הלוח יכול למכור את הזכות שלו לגבות את האדמה בחזרה מהמלוה, לאדם אחר ?	הלוח לא יכול למכור את הזכות שלו לגבות את האדמה בחזרה מהמלוה, לאדם אחר.

גמ': שמו מינה דאישה וכו'

המקרה:	השאלה ?	הדין!
האישה היתה הלוח, וכשלא היה לה כסף לשלם, המלוה לקח ממנה את האדמה, ואחר כך היא התחתנה ומתה	האם הבעל מקבל מאשתו את הזכות שלה להוציא מהמלוה את האדמה ? זזה תלוי: אם הבעל נחשב "יורש" של אשתו, א"כ הוא "ירש" מהאישה את הזכות שלה להוציא מהמלוה את האדמה. ואם הבעל נחשב "קונה" של אשתו – שמתה, א"כ אי אפשר "לקנות" מהאישה את הזכות שהייתה לה להוציא מהמלוה את האדמה.	הבעל נחשב "קונה" של אשתו (שמתה), ואי אפשר "לקנות" מהלוח את הזכות, לגבות מהמלוה את האדמה שהייתה שלו. ואם כן: "לא מהדרינן ליה" המלוה לא צריך להחזיר לבעל את האדמה שהייתה של אשתו הלוח

הקדמה:

- א. כאשר לאדם יש חפץ, "זכות השימוש" בחפץ שייכת לבעלים.
- "זכות השימוש" בחפץ כוללת: א. שימוש בחפץ עצמו. ב. השכרת החפץ לאדם אחר. הכסף שהבעלים מקבל מהשוכר בעבור השכרת החפץ נחשב "לשימוש" בחפץ.
- ב. הבעלים של החפץ יכול להעביר את זכות השימוש שלו בחפץ בימים מסוימים, לאדם אחר, ע"י שהוא ישכיר או ישאל לו את החפץ.
- בימי השאילה או השכירות, "זכות השימוש" בחפץ שייכת לשוכר או לשואל, ולא לבעלים.
- ג. יתכן ששני אנשים ישתמשו בחפץ באותו הזמן; כשהמשכיר השכיר חפץ לשוכר. המשכיר משתמש בחפץ ע"י שהוא מקבל כסף בעבור השכרת החפץ, והשוכר משתמש בחפץ עצמו.
- מכאן, יתכן שהבעלים ייפך להיות "שואל" על החפץ שלו עצמו, ע"י שהוא ירצה להשתמש בחפץ שלו בימים שבהם הוא השכיר אותו לאדם אחר, ולכן הוא שאל את החפץ שהשכיר, מהשוכר.

לפי זה שאדם יכול להיות "שואל" על החפץ שלו עצמו, אומר רב זירא שיתכן שהבעלים (השואל) יצטרך לשלם לשוכר שלו "שתי פרות", ועוד פרה אחת שראובן ישתמש בה עשרים יום, בעבור זה שהוא שאל ממנו את הפרה,

אם יקרה את המקרה הבא: (נמצא בעמוד הבא)

הדין (במקרה שמובא בעמוד הבא): אם הפרה תמות באחד הימים שמהיום הראשון עד היום השבעים (לאחר ששמעון שאל את הפרה בפעם השנייה), שמעון הבעלים יצטרך לשלם לראובן השוכר - ששכר ממנו את הפרה, שתי פרות. ועוד פרה אחת שראובן ישתמש בה במשך עשרים יום.

הטעם לתשלום שתי הפרות:

שמעון שאל את הפרה שני פעמים לאותם שבעים יום:

שאיילה ראשונה: שמעון שאל את הפרה בשעה 9:00 ל - 90 יום (שבהם כלולים שבעים הימים הראשונים), כדי להשתמש בפרה. וגם כשהשכיר אח"כ בשעה 10:00 בחזרה את הפרה לראובן ל - 80 יום, שמעון נשאר שואל על הפרה באותם 80 יום (שבהם כלולים שבעים הימים הראשונים). **והטעם:** היות ושמעון מקבל כסף מראובן, על כך שהוא משכיר לו את הפרה, בימים שבהם זכות השימוש שייכת לו - לשמעון. (וממילא קבלת הכסף ששמעון השואל מקבל מראובן השוכר, נחשב לשימוש בפרה ולכן שמעון ממשיך להיות שואל על הפרה גם בימים שבהם הוא השכיר את הפרה לראובן).

שאיילה שניה: בשעה 10:30 שמעון שאל מראובן השוכר (ששכר ממנו את הפרה) את הפרה, פעם שניה לאותם שבעים יום (שבעים הימים הראשונים), כדי שהוא יוכל להשתמש בפרה עצמה. וא"כ שמעון שאל מראובן השוכר, את הפרה, פעמיים לאותם שבעים יום (שבעים הימים הראשונים). בשאיילה הראשונה הוא שאל אותה בעיקרון כדי להשתמש בה, ולבסוף כשהוא השכיר אותה לראובן, הוא משתמש בה כשהוא מרוויח כסף מכך שהוא השכיר אותה בחזרה לראובן. והשאילה השניה היא, כשהוא שאל אותה שוב מראובן השוכר, כדי שהוא יוכל להשתמש בפרה עצמה.

ולכן כשהפרה מתה בתוך שבעים היום (הראשונים), שמעון צריך לשלם לראובן שתי פרות, פרה אחת על כל שאילה ששאל.

הטעם לתשלום פרה שראובן ישתמש בה במשך עשרים יום:

זכות השימוש בפרה בימים 80 - 71 (עשרה ימים) ובימים 100 - 91 (שהם עוד עשרה ימים) נשארו שייכים לראובן השוכר, ושמעון השכיר לו את הפרה לימים האלו, עכשיו שהפרה מתה, שמעון צריך להשלים לראובן השוכר את הימים האלו, ולהביא לו פרה שראובן ישתמש בה לעשרים יום. (על שאר ימי השכירות ראובן השוכר ויתר לשמעון המשכיר, כשהשאל את הפרה לאותם ימים, לשמעון השואל - המשכיר)

**שמעון
הבעלים
של הפרה**

בשעה 9:00 ראובן שכר משמעון את הפרה ל - 100 יום

זכות השימוש שייכת ל...	הימים של "השכירות":
ראובן השוכר	1 - 70
ראובן השוכר	71 - 80
ראובן השוכר	81 - 90
ראובן השוכר	91 - 100

בשעה 9:30 שמעון שאל מראובן את הפרה ל - 90 יום

זכות השימוש שייכת ל...	הימים של "השאלה":
שמעון השואל	1 - 70
שמעון השואל	71 - 80
שמעון השואל	81 - 90

זכות השימוש בימים 91 - 100 נשאר שייכים לראובן השוכר
(ולכן כשהפרה מתה, שמעון המשכיר חייב להביא לראובן פרה אחרת לשימוש ל - 10 ימים)

בשעה 10:00 ראובן שכר משמעון את הפרה ל - 80 יום

זכות השימוש שייכת ל...	הימים של "השכירות":	סוג השימוש:	המשתמש "הנוסף":	סוג השימוש:
ראובן השוכר	1 - 70	שימוש בגוף הפרה	שמעון השואל	השכרת הפרה לשוכר
ראובן השוכר	71 - 80	שימוש בגוף הפרה	שמעון השואל	השכרת הפרה לשוכר

שמעון נשאר עדיין "שואל" על הפרה (מראובן) גם בימים 1 - 80, שאותם הוא השכיר לראובן, מכיוון שהוא מרוויח כסף וממילא זה נחשב שהוא ממשיך "להשתמש" בפרה באותם הימים.

בשעה 10:30 שמעון שאל מראובן את הפרה ל - 70 יום

זכות השימוש שייכת ל...	הימים של "השאלה":
שמעון השואל	1 - 70

א. שמעון "שאל" את הפרה בפעם השניה מראובן, לאותם הימים, לימים 1 - 70 (השאלה הראשונה עדיין לא התבטלה)
ב. זכות השימוש בימים 71 - 80 נשאר שייכים לראובן השוכר.
(ולכן כשהפרה מתה, שמעון המשכיר חייב להביא לראובן פרה אחרת לשימוש ל - 10 ימים. [וביחד עם העשרה ימים שהוא כבר חייב לו, שמעון חייב להביא לראובן פרה לשימוש ל - 20 יום])

בשעה 11:00 הפרה מתה אצל שמעון השואל

אמר ר' ירמיה פעמים וכו' (ל"ה ע"ב – ל"ו ע"א)

הקדמה:

ר' ירמיה דיבר על מקרה כזה: הבעלים השכיר את הפרה לשוכר ואח"כ השוכר השאיל את הפרה לשואל. לבהמה קרה נזק, והשוכר והשואל טוענים את אותה טענה איזה נזק קרה לפרה, ושניהם נשבעו שזהו הנזק שקרה לפרה. אחרי שהם נשבעו באו שני עדים והעידו שלפרה קרה נזק אחר, ממה שהשוכר והשואל נשבעו שקרה לה, וממילא התברר שהשוכר והשואל נשבעו לשקר. איזה קרבן השוכר והשואל צריכים להביא בגלל זה שהם נשבעו לשקר? הכלל הוא: אדם "שהרוויח ממון" בגלל שנשבע לשקר – חייב להביא קרבן "אשם", ואם "לא הרוויח ממון" בגלל שנשבע לשקר, חייב להביא קרבן "חטאת".

איזה קרבן הוא חייב?	האם "הרוויח" משבועת השקר?	הדין <u>היה</u> :	השוכר והשואל נשבעו לשקר ש...	דין השומר:	המקרה <u>האמיתי</u> שקרה לפרה:	השומר:	
"חטאת"	<u>לא</u> הרוויח	פטור	נאנסה	פטור	מתה	שוכר	פעמים שניהם בחטאת
"חטאת"	<u>לא</u> הרוויח	חייב	ע"י ליסטים	חייב	כדרכה	שואל	
"אשם"	הרוויח	פטור	מתה	חייב	נגנבה	שוכר	פעמים שניהם באשם
"אשם"	הרוויח	פטור	מחמת מלאכה	חייב		שואל	
"חטאת"	<u>לא</u> הרוויח	פטור	מתה	פטור	מתה	שוכר	שוכר בחטאת ושואל באשם
"אשם"	הרוויח	פטור	מחמת מלאכה	חייב	כדרכה	שואל	
"אשם"	הרוויח	פטור	מתה כדרכה	חייב	נגנבה	שוכר	שוכר באשם ושואל בחטאת
"חטאת"	<u>לא</u> הרוויח	חייב		חייב		שואל	

אתמר שומר שמסר לשומר "רב אמר פטור" (ל"ו ע"א)

שומר שמסר לשומר "פטור", מי פטור?	היכן הנזק קרה?	"באיזה נזק" השומר הראשון פטור?	והטעם:	וממילא, באיזה נזק הוא יהיה "חייב"?	והטעם:
השומר הראשון	ברשות "השומר השני"	בכל נזק שאם הוא היה קורה אצלו הוא היה פטור בו.	אביי: דהא מסרה לבן דעת	בנזק שאם הפיקדון היה אצלו הוא היה חייב בו.	השומר הראשון נשאר עדיין אחראי על הפיקדון, גם כשהפיקדון נמצא אצל השומר השני.

ור' יוחנן אמר חייב...אמר אביי...אמר רבא וכו'. (ל"ו, ע"א ע"ב)

שומר שמסר לשומר "חייב", מי חייב?	היכן הנזק קרה?	השיטה:	"באיזה נזק" השומר הראשון חייב?	והטעם:	וממילא, באיזה נזק הוא יהיה "פטור"?	והטעם:
השומר הראשון	ברשות "השומר השני"	ר' יוחנן לשיטת <u>אביי</u>	בנזק שיתכן שהוא קרה דווקא בגלל שהפיקדון היה אצל השומר השני	"אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר": כיון שהשומר הראשון מסרה בלי רשות הבעלים לשומר אחר, אנחנו מחייבים אותו לשלם על כל נזק שיש סיכוי שהוא קרה, דווקא בגלל שהפיקדון היה אצל השומר השני.	בנזק שהיה קורה גם אילו הפיקדון היה נשאר אצל השומר הראשון	אפילו שהשומר הראשון, מסרה לשומר אחר בלי רשות הבעלים, אנחנו לא מחייבים אותו לשלם על נזק, שוודאי היה קורה, גם אילו הפיקדון היה נשאר אצלו.
			"אפילו באונס"	"את מהימנת לי בשבועה האריך לא מהימן לי בשבועה"	א. כשהשומר הראשון יכול להישבע על האונס שקרה אצל השומר השני ב. כשיש "עדים" שהפיקדון ניזוק "באונס" אצל השומר השני.	בשני מקרים אלו, אנחנו לא נזקקים לשבועת השומר השני, כדי לדעת איזה נזק קרה לפיקדון, וממילא הבעלים לא יכול לומר: "את מהימנת לי בשבועה האריך לא מהימן לי בשבועה"

הנפקא מינא בדין בדעת ר' יוחנן, בין שיטת אביי לשיטת רבא:

המקרה:	השיטה:	דין השומר הראשון:	הטעם:
הבהמה ניזוקה (לטענת השומר השני) בנזק שהיה קורה גם אילו הפיקדון היה נשאר אצל השומר הראשון, אין "עדים" מה קרה לפיקדון, ורק השומר השני יכול להישבע איזה נזק (שהוא פטור בו) קרה לפיקדון.	אב"י	פטור	אפילו שהשומר הראשון מסרה לשומר אחר בלי רשות הבעלים, אנחנו לא מחייבים אותו לשלם על נזק, שוודאי היה קורה גם אילו הפיקדון היה נשאר אצלו (ולאב"י הבעלים לא יכול לומר לשומר הראשון: "את מהימנת לי בשבועה האיך לא מהימן לי בשבועה")
	רבא	חייב	הבעלים יכול לומר לשומר הראשון: "את מהימנת לי בשבועה האיך לא מהימן לי בשבועה"
א. כשהשומר הראשון יכול להישבע על האונס שקרה אצל השומר השני.	אב"י	חייב (בנזק שיתכן שהוא קרה דווקא בגלל שהפיקדון היה אצל השומר השני)	כיון שהשומר מסרה בלי רשות הבעלים לשומר אחר, אנחנו מחייבים אותו לשלם על כל נזק שיש סיכוי שהוא קרה, דווקא בגלל שהפיקדון היה אצל השומר השני.
ב. כשיש "עדים" שהפיקדון ניזוק "באונס" אצל השומר השני.	רבא	פטור	בשני מקרים אלו, אנחנו לא נזקקים לשבועת השומר השני, כדי לדעת איזה נזק קרה לפיקדון, וממילא הבעלים לא יכול לומר: "את מהימנת לי בשבועה האיך לא מהימן לי בשבועה"

מקרה שבו "שומר שמסר לשומר" - "פטור", גם לדעת ר' יוחנן, אמנם יש הבדל בין אב"י לרבא בסיבה שבגללה הוא פטור לר' יוחנן:

המקרה:	השיטה:	דין השומר הראשון:	הטעם:
השומר הראשון מסר את הפיקדון לשומר, <u>שהבעלים</u> כבר מסרו לו פעם פיקדון לשמירה.	אב"י	פטור	היות והבעלים מסרו כבר פעם פיקדון לשומר השני, אין הבעלים יכול לומר: "אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר"
	רבא		היות והבעלים מסרו כבר פעם פיקדון לשומר השני, אין הבעלים יכול לומר: "את מהימנת לי בשבועה האיך לא מהימן לי בשבועה"

(א) דין "שומר שמסר לשומר", למ"ד שומר שמסר לשומר – "פטור":

מסרה ל: גדולים / קטנים	מסרה ל: בניו / אחרים	דין השומר הראשון:	והטעם:
קטנים	אחרים	חייב	השומר "פושע" שמסרה לקטנים לשמירה, שהרי: "קטנים לאו בני שמירה נינהו"
	בניו	חייב	השומר "פושע" שמסרה לקטנים לשמירה, שהרי: "קטנים לאו בני שמירה נינהו"
גדולים	אחרים	פטור	"שומר שמסר לשומר פטור"
	בניו	פטור	"כל המפקיד ע"ד אשתו ובניו הוא מפקיד"

(ב) למ"ד שומר שמסר לשומר – פטור, ההבדל מתי השומר הראשון חייב או פטור, הוא: בין מסרה "לגדולים" לבין מסרה "לקטנים".

(ג) דין "שומר שמסר לשומר", למ"ד שומר שמסר לשומר – "חייב":

מסרה ל: גדולים / קטנים	מסרה ל: בניו / אחרים	דין השומר הראשון:	והטעם:
קטנים	אחרים	חייב	השומר "פושע" שמסרה לקטנים לשמירה, שהרי: "קטנים לאו בני שמירה נינהו"
	בניו	חייב	השומר "פושע" שמסרה לקטנים לשמירה, שהרי: "קטנים לאו בני שמירה נינהו"
גדולים	אחרים	חייב	"שומר שמסר לשומר חייב"
	בניו	פטור	"כל המפקיד ע"ד אשתו ובניו הוא מפקיד"

(ד) למ"ד "שומר שמסר לשומר – חייב", במסרה "לקטנים" תמיד חייב, אמנם "בגדולים" יש הבדל בין אם מסרה "לבניו" (שאז הוא פטור) לבין אם מסרה "לאחרים" (שאז הוא חייב דשומר שמסר לשומר – חייב).

דין "שומר שמסר לשומר" לשיטת הברייתא, כפי איך שמדייקת הגמ' את הברייתא:

(א) לשון הברייתא: "מסרן לבנו ולבתו הקטנים חייב".

(ב) והנה זה וודאי שאין כוונת הברייתא לחדש לנו שאם מסרה "לקטנים" השומר יהיה חייב, שהרי דין זה הוא "פשוט" היות לקטנים "לאו בני שמירה נינהו", אלא ודאי שכוונת הברייתא להשמיע לנו, **מתי אם מסרה "לגדולים" השומר יהיה "פטור"**.

מקור הדין:	מסרה ל: גדולים / קטנים	מסרה ל: בניו / אחרים	דין השומר הראשון:	והטעם:
"פשיטא" היות והשומר "פושע" שמסרה לקטנים לשמירה, שהרי: "קטנים לאו בני שמירה נינהו"	קטנים	אחרים	חייב	השומר "פושע" שמסרה לקטנים לשמירה, שהרי: "קטנים לאו בני שמירה נינהו"
		בניו	חייב	השומר "פושע" שמסרה לקטנים לשמירה, שהרי: "קטנים לאו בני שמירה נינהו"
דיוק מהברייתא: אם הברייתא הייתה סוברת "שומר שמסר לשומר – פטור", יוצא שלברייתא אין הבדל כשמסרה "לגדולים", בין אם מסרה "לאחרים" או אם מסרה "לבניו", שהרי בשניהם השומר הראשון יהיה פטור, וכשהברייתא כותבת: "מסרן לבנו ולבתו הקטנים חייב" וכוונתה למעט מתי אם מסרה "לגדולים" יהיה "פטור"; היה על הברייתא לכתוב "מסרה לקטנים חייב" שנדייק מכך שמסרה "לגדולים" תמיד יהיה "פטור" (בין אם מסרה לאחרים או אם מסרה לבניו), ואם הברייתא כתבה "מסרה לבנו ולבתו הקטנים חייב" סימן שהיא סוברת "שבגדולים" יהיה פטור רק אם מסרה "לבנו ולבתו" הגדולים, אבל אם מסרה "לאחרים" גדולים, יהיה חייב, והטעם הוא היות והברייתא סוברת "שומר שמסר לשומר חייב".	גדולים	אחרים	חייב	"שומר שמסר לשומר <u>חייב</u> "
		בניו	פטור	"כל המפקיד ע"ד אשתו ובניו הוא מפקיד"
דיוק מהברייתא: בברייתא כתוב "מסרה לבנו ולבתו הקטנים חייב" משמע שאם מסרה <u>לבנו ולבתו הגדולים</u> יהיה "פטור"				

וממילא יש ראייה מדברי הברייתא שהיא סוברת: "שומר שמסר לשומר חייב".

אתמר פשע בה ויצאת לאגם וכו' (ל"ו ע"ב)

שיטת אב"י משמיה דרבה: "הבלא דאגמא קטלה", ולכן במקרה של "פשע בה ויצאת לאגם" לכו"ע אנחנו מאשימים את השומר בנזק שקרה, כי אנחנו אומרים לו: "הבהמה אולי מתה דווקא בגלל שהיא הייתה באגם, בפשיעה שלך", וממילא לכו"ע השומר חייב. בשונה מהמקרה של "צריפי דאורבני" שבו הנזק ודאי קרה "באונס" והמחלוקת היא: האם השומר אשם באונס שקרה, בגלל שהאונס קרה בגלל הפשיעה.

המקרה:	"תחילתו בפשיעה": מאיזה נזק הפיקדון לא שמור ?	ומאיזה נזק הפיקדון שמור ?	הנזק שקרה:	השיטה:	איזה "סוג נזק" נחשב הנזק שקרה ?	ההסבר:	הדין:
"צריפא דאורבני"	משריפה	מגניבה	גניבה	מ"ד שומר שמסר לשומר "פטור"	אונס "בגלל הפשיעה"	הכסף "נגנב" והפיקדון היה שמור בצריף, מגניבה. (לא אומרים שהוא חייב בגלל שהאונס קרה מחמת הפשיעה)	פטור
				מ"ד שומר שמסר לשומר "חייב"	אונס "בגלל הפשיעה"	השומר "פשע" בשמירה היות והיה אסור לו להניח את הכסף בצריף, בגלל שהכסף עלול להישרף בצריף, ואם השומר היה מניח את הכסף באדמה כמו שהוא היה חייב, הכסף לא היה נגנב, ולכן אנחנו מחייבים אותו כשהכסף נגנב, אפילו שמגניבה הכסף כן היה שמור.	חייב
"פשע בה ויצאת לאגם"	מטריפה ומגניבה	ממתה כדרכה	מתה כדרכה	מ"ד שומר שמסר לשומר "חייב"	"פשעה"	"הבלא דאגמא קטלה" היות והשומר "פשע" בשמירה על הפיקדון, אנחנו מאשימים אותו שההבל שהיה באגם, הרג את הבהמה.	חייב
				מ"ד שומר שמסר לשומר "פטור"	"פשעה"	"הבלא דאגמא קטלה" היות והשומר "פשע" בשמירה על הפיקדון, אנחנו מאשימים אותו שההבל שהיה באגם, הרג את הבהמה.	חייב

שיטת רבא משמיה דרבה: "מלאך המוות מה לי הכא ומה לי התם", ולכן במקרה של "פשע בה ויצאת לאגם", לכו"ע: "האונס לא קרה בגלל הפשיעה" ולכן לכו"ע אנחנו לא מאשימים את השומר בנזק שקרה שהבהמה מתה באגם, וממילא לכו"ע השומר יהיה "פטור", בשונה מהמקרה של "צריפי דאורבני" שבו ודאי "שהאונס קרה בגלל הפשיעה" ואז יש מחלוקת האם השומר אשם באונס שקרה, בגלל שהאונס קרה בגלל הפשיעה.

המקרה:	"תחילתו בפשיעה": מאיזה נזק הפיקדון לא שמור ?	ומאיזה נזק הפיקדון שמור ?	הנזק שקרה:	השיטה:	איזה "סוג נזק" נחשב הנזק שקרה ?	ההסבר:	הדין:
"צריפא דאורבני"	משריפה	מגניבה	גניבה	מ"ד שומר שמסר לשומר "חייב"	אונס "בגלל הפשיעה"	השומר "פשע" בשמירה היות והיה אסור לו להניח את הכסף בצריף, בגלל שהכסף עלול להישרף בצריף, ואם השומר היה מניח את הכסף באדמה כמו שהוא היה חייב, הכסף לא היה נגנב, ולכן אנחנו מחייבים אותו כשהכסף נגנב, אפילו שמגניבה הכסף היה שמור.	חייב
				מ"ד שומר שמסר לשומר "פטור"	אונס "בגלל הפשיעה"	הכסף "נגנב" והפיקדון היה שמור בצריף, מגניבה. (לא אומרים שהוא חייב בגלל שהאונס קרה מחמת הפשיעה)	פטור
"פשע בה ויצאת לאגם"	מטריפה ומגניבה	ממתה כדרכה	מתה כדרכה	מ"ד שומר שמסר לשומר "פטור"	"אונס" <u>שאינו</u> בגלל הפשיעה	"מלאך המוות מה לי הכא ומה לי התם" האונס לא נגרם בגלל הפשיעה: ודאי שהבהמה הייתה מתה גם אילו היא הייתה נשארת בבית השומר, וממילא פשיעת השומר לא גרמה כלל את הנזק, לכו"ע.	פטור
				מ"ד שומר שמסר לשומר "חייב"	"אונס" <u>שאינו</u> בגלל הפשיעה	"מלאך המוות מה לי הכא ומה לי התם" האונס לא נגרם בגלל הפשיעה: ודאי שהבהמה הייתה מתה גם אילו היא הייתה נשארת בבית השומר, וממילא פשיעת השומר לא גרמה כלל את הנזק, לכו"ע.	פטור

א"ל אביי לרבא לדידך דאמרת...א"ל לדידיכו דמתניתו וכו' (ל"ו ע"ב)

המקרה:	"סוג המקרה":	דין השומר הראשון: (השוכר)	השיטה:	מדוע השומר הראשון פטור?:	וממילא:
המשנה: "השוכר פרה מחברו והשאילה לאחר ומתה כדרכה ישבע השוכר שמתה כדרכה"	"שומר שמסר לשומר"	פטור (כשהשוכר ישבע שהבהמה מתה "באונס" אצל השואל)	ר' אבא בר ממל	המשנה סוברת "שומר שמסר לשומר פטור"	קשה על ר' יוחנן שסובר: "שומר שמסר לשומר חייב"?
			ר' אמי לפי מ"ד שומר שמסר לשומר "חייב"	המשנה מדברת: "בשנתנו לו הבעלים רשות להשאל" ולכן הוא פטור גם למ"ד "שומר שמסר לשומר חייב"	לא קשה על ר' יוחנן מהמשנה!
			אביי א) לשיטת: מ"ד "שומר שמסר לשומר חייב". ב) ולשיטתו, שהשומר הראשון חייב רק בנזק שיש סיכוי שהוא קרה, דווקא בגלל שהפיקדון היה אצל השומר השני. ("אין רצוני שיהא פיקדוני ביד אחר") ג) ולשיטת רבא שסובר: "מה"מ מה לי הכא ומה לי התם".	גם אם המשנה סוברת "שומר שמסר לשומר חייב", השוכר כאן יהיה פטור, לפי שיטת רבא שסובר: "מלאך המות מה לי הכא ומה לי התם". והטעם: היות ולאביי השומר הראשון חייב רק בנזק שיתכן שהוא קרה רק בגלל שהפיקדון היה אצל השומר השני, והוא פטור מנזק שהיה קורה גם אילו הפיקדון היה נשאר אצלו, וכאן שהפרה מתה אצל השואל שהוא השומר השני, השוכר שהוא השומר הראשון יהיה פטור, היות ולרבא , בהמה שמתה כדרכה, הבהמה הייתה מתה בכל מקום שהיא הייתה בו, וממילא הפרה הייתה מתה גם אילו היא הייתה נשאר אצל השומר הראשון – השוכר, ולכן השומר הראשון יהיה פטור.	קושיית אביי לרבא: לשיטתך שאתה סובר "מה"מ מה לי הכא ומה לי התם" לא מובן מדוע ר' אמי תירץ שהמשנה מסתדרת גם לפי מ"ד "שומר שמסר לשומר חייב" ע"י שהוא הסביר שהמשנה מדברת "בשנתנו לו הבעלים רשות להשאל", והרי הוא יכול היה לתרץ שכאן השומר הראשון פטור גם לפי מ"ד "שומר שמסר לשומר חייב" היות והנזק שקרה אצל השומר השני היה שהבהמה "מתה", והבהמה הייתה מתה גם אילו היא הייתה נשאר אצל השומר הראשון, היות ו"מלאך המות מה לי הכא ומה לי התם" ולכן גם מ"ד "שומר שמסר לשומר חייב" מודה שהוא יהיה פטור? ואם ר' אמי לא תירץ כך סימן שהוא סובר כמוני שאומרים: "הבלא דאגמא קטלה" ולכן למ"ד "שומר שמסר לשומר חייב" הוא חייב גם כשהבהמה מתה, היות ואנחנו אומרים לו שהבהמה מתה היות והיא הייתה בבית השומר השני "והבלא דבית השומר השני קטלה" וא"כ הקשה רב אבא בר ממל למ"ד "שומר שמסר לשומר חייב" מדוע המשנה אומרת שהוא פטור? ולכן תירץ לו ר' אמי שהמשנה מדברת: "בשנתנו לו הבעלים רשות להשאל" ולכן הוא פטור גם למ"ד "שומר שמסר לשומר חייב". וממילא ר' אמי סובר כמוני שאומרים: "הבלא דאגמא קטלה"!
רבא א) לשיטת: מ"ד שומר שמסר לשומר "חייב". ב) ולשיטתו, שהשומר הראשון חייב רק במקרה שהוא לא יכול להישבע איזה נזק קרה אצל השומר השני ("את מהימנת לי בשבועה האיך לא מהימן לי בשבועה")	המשנה כותבת שהשוכר שהוא השומר הראשון "פטור", רק אם הוא עצמו ישבע שהבהמה מתה באונס, אצל השואל שהוא השומר השני, ובמקרה שהשומר הראשון נשבע על הנזק שקרה לפיקדון, גם מ"ד "שומר שמסר לשומר חייב" מודה שהוא יהיה פטור היות והבעלים לא יכול להגיד לשומר הראשון "את מהימנת לי בשבועה האיך לא מהימן לי בשבועה", וממילא לשיטתי אין כלל קושיא מהמשנה על "מ"ד שומר שמסר לשומר חייב" ולכן איננו סובר את קושיית ר' אבא בר ממל ולא את תירוצו של ר' אמי, וקושיית ר' אבא בר ממל היא רק לשיטתך שהטעם של מ"ד "שומר שמסר לשומר חייב" הוא: "אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר".				

המקרה:	האם הוא חייב בגלל גזל / פיקדון	הדין:	האם הוא צריך להוסיף כסף מכיסו כדי לשלם לכולם, מספק:	הטעם:
אמר לשניים גזלתי לאחד מכם מנה ואיני יודע איזה מכם	גזל	נותן לזה מנה ולזה מנה	כן	"הכא בבא לצאת ידי שמים" מדובר במשנה במקרה שהגזלן רוצה לחזור בתשובה לצאת ידי שמים ולהחזיר ודאי את הגזילה, והוא חייב לצאת ידי שמים, היות והוא התחייב לשלם בגלל שהוא "עבד איסורא" - שהוא גזל, ולכן המשנה פוסקת לו שהוא ייצא ידי שמים רק ע"י שנותן לזה מנה ולזה מנה" (אפילו שמעיקר הדין הוא לא חייב להוסיף מכיסו ולשלם מספק לשניהם, היות "ואוקי ממונא בחזקת מריה")
או אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה ואיני יודע איזה הוא	פקדון	נותן לזה מנה ולזה מנה	כן	"הכא בבא לצאת ידי שמים" מדובר במשנה במקרה שהשומר רוצה לצאת ידי שמים ולהחזיר ודאי את הפקדון, והוא חייב לצאת ידי שמים, היות והוא היה צריך לזכור מי הפקיד אצלו את הכסף ולכן המשנה פוסקת לו שהוא ייצא ידי שמים רק ע"י שנותן לזה מנה ולזה מנה" (אפילו שמעיקר הדין הוא לא חייב להוסיף מכיסו ולשלם מספק לשניהם, היות "ואוקי ממונא בחזקת מריה")
שניים שהפקידו אצל אחד זה מנה וזה מאתיים, זה אומר שלי מאתיים וזה אומר שלי מאתיים	פקדון	ת"ק: נותן לזה מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח. ב"י: הכל יהא מונח עד שיבא אליהו.	לא	"הכא בבא לצאת ידי שמים" מדובר במשנה במקרה שהשומר רוצה לצאת ידי שמים ולהחזיר ודאי את הפקדון, אמנם המשנה מדברת במקרה ששניהם הפקידו אצל השומר את הכסף אחד בפני השני ולכן השומר לא אשם בכך שהוא לא זכר מי משניהם הפקיד אצלו את המאתיים, היות והוא טוען: "אנת גופיכו לא קפדיתו אהדדי אנא קפידנא" ולכן הוא לא חייב לצאת ידי שמים להוסיף מכיסו מנה כדי לשלם מספק לשניהם, ולכן המשנה פוסקת "נותן לזה מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח"
שני כלים אחד יפה מנה ואחד יפה 1000 זוז, זה אומר יפה שלי וזה אומר יפה שלי	פקדון	ת"ק: נותן את הקטן לאחד מהם ומתוך הגדול נותן דמי קטן לשני והשאר יהא מונח ב"י: הכל יהא מונח עד שיבא אליהו.	לא	"הכא בבא לצאת ידי שמים" מדובר במשנה במקרה שהשומר רוצה לצאת ידי שמים ולהחזיר ודאי את הפקדון, אמנם המשנה מדברת במקרה ששניהם הפקידו אצל השומר את הכלים אחד בפני השני ולכן השומר לא אשם בכך שהוא לא זכר מי משניהם הפקיד אצלו את הכלי שהיה שווה מאתיים, היות והוא טוען: "אנת גופיכו לא קפדיתו אהדדי אנא קפידנא" ולכן הוא לא חייב לצאת ידי שמים ולהוסיף מכיסו כדי לשלם מספק לשניהם, ולכן המשנה פוסקת "נותן את הקטן לאחד מהם וכו"
גזל אחד מחמשה ואינו יודע איזה מהן גזל, זה אומר אותי גזל וזה אומר אותי גזל	גזל	ר"ט: מניח גזילה ביניהם ומסתלק	לא	מדובר שהגזלן לא רוצה לצאת ידי שמים ולשלם מספק לכולם, אלא הוא רוצה לשלם רק מה שהוא חייב מעיקר הדין, והיות ומעיקר הדין אומרים "אוקי ממונא בחזקת מריה" לכן פוסק ר"ט: "מניח גזילה ביניהם ומסתלק"

מי אמר רבי עקיבא לא זו הדרך (ל"ז ע"ב)

המקרה:	מי התובע ?	טענתו:	סוג הטענה בריא / שמא	מי הנתבע ?	טענתו:	סוג הטענה בריא / שמא	הדין לר"ע:	האם מוציאים מהמוחזק ?	הטעם:
גזל אחד מחמשה זה אומר אותי גזל וכו'	כל אחד מחמשה האנשים	"אותי גזל"	בריא	הגזלן	אולי ממך גנבתי	שמא	"ישלם לכל אחד ואחד"	מוציאים מהמוחזק	התובע: "בריא" והנתבע: "שמא" "ובריא ושמא בריא עדיף"
נפל הבית עליו ועל אמו	אולי האם מתה ראשונה	יורשי הבן	שמא	יורשי האם	אולי הבן מת ראשון	שמא	"נכסים בחזקתן"	לא מוציאים מהמוחזק	כשהתובע: "שמא" והנתבע: "שמא" הולכים אחרי המוחזק
	אולי הבן מת ראשון	יורשי האם		יורשי הבן	אולי האם מתה ראשונה				
אמר לשניים גזלתי לאחד מכם מנה וכו'	כל אחד משני האנשים	"איני יודע" אם ממני גזלת	שמא	הגזלן	"גזלתי לאחד מכם"	שמא	"נותן לזה מנה ולזה מנה"	מוציאים מהמוחזק	"הכא בבא לצאת ידי שמים"

א. חכמים במתני: "אפילו הן אבודין לא יגע בהן". ב. רב נחמן בר יצחק בהסבר דעת חכמים: "חיישין שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר". ג. הבנת הגמ' בהו"א את רב נחמן בר יצחק: לרב נחמן בר יצחק, הסיבה שחכמים חוששים במתני' שהמפקיד "עשאן תרו"מ על מקום אחר", היא היות ולחכמים (בתקופה לפני המשנה) היה מותר למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרו"מ על מקום אחר, וממילא זה "שכיח" שהפירות שבבית השומר יהיו תרומה, ולכן חכמים (בתקופת המשנה) אסרו על השומר למכור את הפירות: "שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר". ד. ועל אף שעדיין (בתקופה לפני המשנה) היה מותר לשומר למכור את הפירות, ויתכן שבזמן שהמפקיד יעשה את הפירות שבבית השומר לתרומה, הפירות כבר נמכרו ע"י השומר, נמצא שהמפקיד יאכל טבל, חכמים לא חששו לכך והתירו למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה.

היה מותר לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין	שלב א'	מתניתין לפני
הגמ' בהו"א: רב נחמן בר יצחק סובר: לחכמים, היה מותר למפקיד, לעשות את הפירות שבבית השומר: "תרו"מ על מקום אחר" (אפילו שיש סיכוי שהשומר מכר את הפירות בגלל שהן היו אבודים [חכמים עדיין לא אסרו לשומר למכור את הפירות] ואז ייצא שהמפקיד יאכל "טבל", חכמים לא חששו להנ"ל, והתירו למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר)	שלב ב'	
רב נחמן בר יצחק: היות ולמפקיד מותר לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה, ממילא זה "מצוי" שהפירות שבבית השומר הם תרומה, ולכן חכמים חששו "שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר" וממילא אם יהיה מותר לשומר למכור את הפירות, יש חשש שהשומר ימכור פירות "תרומה" לישראל, ולכן:	שלב ג'	מתני'
חכמים גזרו: "אפילו הן אבודין לא יגע בהם" אסור לשומר למכור את הפירות אפילו כשהן אבודין	שלב ד'	

קושיית הגמ' על רב נחמן בר יצחק: הרי בברייתא רואים שבזמן שבו עדיין היה מותר לשומר למכור את הפירות, (לפני תקופת המשנה והברייתא) חכמים אסרו על המפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרו"מ, וא"כ: "מאי לפיכך": לרב נחמן בר יצחק, מדוע הברייתא אומרת שרק בגלל שהרי זה לא יגע בהן: "לפיכך בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר" - שסיבת ההיתר למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה היא רק בגלל שלשומר אסור למכור את הפירות, הרי במשנה לפי ההסבר של רב נחמן בר יצחק כתוב, שלחכמים, גם אם מותר לשומר למכור את הפירות של המפקיד, מותר למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה ?

היה מותר לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין	שלב א'	הברייתא לפני
אסור למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר "תרו"מ על מקום אחר" היות וכתוב בברייתא שרק לאחר שחכמים אסרו על השומר למכור את הפירות רק אז: "בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר", והטעם שאם מותר לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין, חכמים אסרו על המפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר הוא: היות וחכמים חששו שמא הפירות יהיו אבודין והשומר ימכור אותם ואם המפקיד יעשה אז אותם תרו"מ על מקום אחר נמצא שהמפקיד יאכל "טבל"	שלב ב'	
הייתה לחכמים סיבה לאסור על השומר למכור את הפירות (או כרב נחמן בר יצחק או כרב כהנא)	שלב ג'	הברייתא
חכמים גזרו: "המפקיד פירות אצל חברו הרי זה לא יגע בהן" - אסור לשומר למכור את הפירות אפילו כשהן אבודין	שלב ד'	
והיות שהפירות ודאי נמצאים בבית השומר: "לפיכך בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר"	שלב ה'	

אמנם לפי רב כהנא דברי הברייתא מובנים, שרק בגלל ש"הרי זה לא יגע בהן" - "לפיכך בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר", היות ולרב כהנא הסיבה שחכמים במשנה אסרו על השומר למכור את הפירות, היא בגלל "שאדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו", ולכן אומרת הברייתא שלאחר שחכמים אסרו על השומר למכור את הפירות, ממילא פירות המפקיד ודאי נמצאים בבית השומר ולכן: "בעה"ב עושה עושן תרו"מ על מקום אחר".

והן הכי נמי לרב כהנא, בזמן שהיה מותר לשומר למכור את הפירות (לפני שחכמים אסרו על השומר למוכרן בגלל שרוצה אדם וכו') היה אסור למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר, שמא השומר כבר מכרם ונמצא שהמפקיד יאכל טבל.

היה מותר לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין	שלב א'	לפני המשנה
אסור למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר "תרו"מ על מקום אחר" היות וכתוב בברייתא שרק לאחר שחכמים אסרו על השומר למכור את הפירות רק אז: "בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר", והטעם שאם מותר לשומר למכור את הפירות, חכמים אסרו על המפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר הוא: היות וחכמים חששו שמא הפירות יהיו אבודין והשומר ימכור אותם ואם המפקיד יעשה אז אותם תרו"מ על מקום אחר נמצא שהמפקיד יאכל "טבל"	שלב ב'	
חכמים ידעו שהמפקיד לא מעוניין שנמכור את הפירות אפילו כשהן אבודין, היות: ו"אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו", ולכן:	שלב ג'	המשנה (לפני הברייתא)
חכמים גזרו: מתני': "המפקיד פירות אצל חבירו אפילו הן אבודין לא יגע בהן" - אסור לשומר למכור את הפירות אפילו כשהן אבודין	שלב ד'	
חכמים גזרו: ברייתא: "המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע בהן" - אסור לשומר למכור את הפירות אפילו כשהן אבודין	שלב ד' (על שלב זה גם המשנה דיברה)	הברייתא
והיות שהפירות ודאי נמצאים בבית השומר: "לפיכך בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר"	שלב ה'	

הערה:

הסיבה שהקושיא שהגמ' הקשתה על רב נחמן בר יצחק, אינה קשה על רב כהנא: רב נחמן בר יצחק הסביר שהסיבה שחכמים אמרו "אפילו הן אבודין לא יגע בהן" – שאסור לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין, היא בגלל ש"חיישין שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר" – שחכמים חששו שמא המפקיד עשה את הפירות שבבית השומר לתרומה וממילא אם השומר ימכור אותם, יש חשש שהוא ימכור אותם לישראל ושישראל יאכלו תרומה, ולכן חכמים אסרו על השומר למכור את הפירות. הגמ' הבינה בהוה אמינא, שהסיבה שלרב נחמן בר יצחק, חכמים חששו שהמפקיד עשה את הפירות שבבית השומר לתרומה, שייכת, רק אם זה "מצוי" שהמפקיד יעשה את הפירות שבבית השומר לתרומה, וזה יהיה רק אם רב נחמן בר יצחק סובר, שחכמים "התירו" למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה - גם בתקופה שעדיין חכמים לא אסרו בה על השומר למכור את הפירות, ואפילו שיתכן שהשומר מכרם לפני שהמפקיד יעשה את הפירות שבבית השומר לתרומה ובעצם ייצא שהמפקיד יאכל טבל, בכל אופן חכמים לא חששו להני"ל והתירו למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה, ואז קשה על רב נחמן בר יצחק מהברייתא, שבברייתא רואים, שבתקופה שהיה מותר בה לשומר למכור את הפירות, היה אסור בה למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה. אמנם לרב כהנא שהסביר, שהסיבה שחכמים אמרו "אפילו הן אבודין לא יגע בהן" – שאסור לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין, היא בגלל ש"אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו", אין שום הוכחה מדבריו שהוא סובר שהיה מותר למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה – בזמן שהיה מותר לשומר למכור את הפירות, ולכן לא קשה על רב כהנא מדברי הברייתא, כלל וכלל, היות ורב כהנא סובר כדברי הברייתא, שבזמן שהיה מותר בו לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין, היה אסור בו למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר.

תירוץ הגמ': הכי קאמר השתא וכו'

תירוץ הגמ': רב נחמן באמת סובר שבתקופה שלפני המשנה - שעדיין היה מותר בה לשומר למכור את הפירות של המפקיד, חכמים אסרו על המפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה, היות ואולי השומר כבר מכר אותם ואז נמצא שהמפקיד יאכל טבל, ורק לאחר שחכמים אסרו על השומר למכור את הפירות, שאז הפירות ודאי נמצאים בבית השומר, רק אז חכמים התירו למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה.

וממילא מובנים דברי הברייתא שרק לאחר שחכמים אמרו: "המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע בהן" רק לאחר מכן: "לפיכך בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר".

והסבר דברי רב נחמן בר יצחק במשנה כך הוא: **א. חכמים במתני':** "אפילו הן אבודין לא יגע בהן". **ב. רב נחמן בר יצחק בהסבר דעת חכמים:** "חיישין שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר". **ג. הבנת הגמ' במסקנא את רב נחמן בר יצחק:** על אף שלמפקיד היה אסור לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה, (בתקופה לפני המשנה, שעדיין היה מותר בה לשומר למכור את הפירות ויש חשש שבזמן שהמפקיד יעשה את הפירות שבבית השומר לתרומה, השומר כבר מכרם ונמצא שהמפקיד יאכל טבל) **בכל אופן חכמים חששו חשש "שיאנו כ"כ מצוי"**, שהמפקיד עבר על דברי חכמים ועשה את הפירות שבבית השומר לתרומה ואם השומר ימכור את הפירות, הוא יאכל פירות תרומה לישראל, ולכן רבנן תיקנו ש"אפילו הן אבודין לא יגע בהן".

ורק בתקופה שלאחר המשנה, שחכמים אסרו בה על השומר למכור את הפירות - שאז ודאי שפירות המפקיד נמצאים בבית השומר, רק אז חכמים התירו למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר, וכפי שכתוב בברייתא.

(ההבדל בין הבנת הגמ' את רב נחמן בר יצחק בקושיא, לבין הבנת הגמ' את רב נחמן בתירוץ הוא: שבקושיא הבינה הגמ', שרק אם היה מותר למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה - אפילו בזמן שעדיין היה מותר לשומר למכור את הפירות, וממילא זה "מצוי" שהפירות שבבית השומר יהיו תרומה, רק אז לרב נחמן בר יצחק, חכמים חוששים "שמא עשאן תרו"מ על מקום אחר" - והם אסרו על השומר למכור את הפירות, וממילא קושיא על רב נחמן בר יצחק מדברי חכמים בברייתא, שחכמים בברייתא אסרו על המפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה - בזמן שעדיין היה מותר בו לשומר למכור את הפירות. **ובמסקנא בתירוץ הבינה הגמ'**, שלרב נחמן בר יצחק, חכמים חששו "שמא עשאן תרו"מ על מקום אחר", גם אם למפקיד היה אסור לעשות את הפירות שבבית השומר לתרומה - בזמן שבו עדיין היה מותר לשומר למכור את הפירות, **דחכמים חששו אפילו חשש שאינו כ"כ מצוי** שמא המפקיד יעבור על דברי חכמים ויעשה את הפירות שבבית השומר לתרומה - וממילא הפירות שבבית השומר הם תרומה, ולכן חכמים אסרו על השומר למכור את הפירות שמא הן "תרומה" והוא ימכור אותם לישראל, וממילא אין קושיא על רב נחמן בר יצחק מהברייתא)

<p>לפני המשנה</p>	<p>שלב א'</p>	<p>היה מותר לשומר למכור את הפירות כשהן אבודין</p>
	<p>שלב ב'</p>	<p>אסור למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר "תרו"מ על מקום אחר" היות וכתוב בברייתא שרק לאחר שחכמים אסרו על השומר למכור את הפירות רק אז: "בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר" והטעם שאם מותר לשומר למכור את הפירות, חכמים אסרו על המפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר: היות וחכמים חששו שמא הפירות יהיו אבודין והשומר ימכור אותם ואם המפקיד יעשה אז אותם תרו"מ על מקום אחר, נמצא שהמפקיד יאכל "טבל"</p>
<p>המשנה (לפני הברייתא)</p>	<p>שלב ג'</p>	<p>רב נחמן בר יצחק: חכמים חששו "שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר" (אע"פ שהיה אסור למפקיד לעשות את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר [ואין זה כ"כ מצוי, שהמפקיד יעשה את הפירות שבבית השומר לתרומה], בכל אופן, חכמים חששו שהמפקיד יעבור על דברי חכמים ויעשה את הפירות שבבית השומר לתרומה) וממילא אם יהיה מותר לשומר למכור את הפירות יש חשש שהשומר ימכור פירות "תרומה" לישראל, ולכן:</p>
	<p>שלב ד'</p>	<p>חכמים גזרו: מתני': "המפקיד פירות אצל חבירו אפילו הן אבודין לא יגע בהן" - אסור לשומר למכור את הפירות אפילו כשהן אבודין</p>
<p>הברייתא</p>	<p>שלב ד' (על שלב זה גם המשנה דיברה)</p>	<p>חכמים גזרו: ברייתא: "המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע בהן" - אסור לשומר למכור את הפירות אפילו כשהן אבודין</p>
	<p>שלב ה'</p>	<p>והיות שהפירות ודאי נמצאים בבית השומר: "לפיכך בעה"ב עושה אותן תרו"מ על מקום אחר"</p>

בס"ד גמ': בהא פליגי דרבה בר בר חנה סבר יותר מכדי חסרון לא שכיח וכו' (ל"ח ע"א)

הקדמה:

כשהשומר מוכר את הפירות של המפקיד כשהן אבודין, יתכנו בעיקרון שתי בעיות:

(א) "שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר" – והחשש הוא שמא השומר ימכור פירות תרומה, לישראל.

(ב) "שמא יעשה אותן המפקיד תרו"מ על מקום אחר" – והחשש הוא שהמפקיד יאכל פירות טבל.

פיתרון בעיה א' - "שמא עשאן המפקיד תרו"מ על מקום אחר":

"כי מזבנין נמי לכהנים בדמי תרומה מזבנין להו".

מתי בעיה ב': "שמא יעשה אותן המפקיד תרו"מ על מקום אחר". קיימת ומתי לא:

הבעיה קיימת: במקרה שזמן הפרשת תרו"מ והזמן ששכיח שהפירות יחסרו בו – שוים, שאז אם נתיר לשומר למוכרן - כשהפירות יחסרו, יש חשש שקודם כל הפירות יחסרו והשומר ימכרם ולאחמ"כ המפקיד יעשה תרו"מ על מקום אחר ונמצא שהמפקיד יאכל פירות טבל. ולכן במקרה זה חכמים אסרו על השומר למכור את הפירות כשהם חסרו.

הבעיה אינה קיימת: במקרה שזמן הפרשת תרו"מ הוא לפני הזמן "ששכיח שהפירות יחסרו בו". שאז בזמן הפרשת תרו"מ - מתי שהמפקיד יעשה את הפירות שבבית השומר תרו"מ על מקום אחר, עדיין הפירות לא שכיח שהם חסרו, וממילא השומר עדיין לא מכרם, והמפקיד יכול לעשותם תרו"מ על מקום אחר. ובמקרה זה אין חשש שאם נתיר לשומר למכור את הפירות כשהם חסרו, שהמפקיד יאכל טבל, היות ומכירת הפירות תהיה לאחר שהמפקיד עשה אותן כבר תרו"מ. ולכן במקרה זה חכמים לא אסרו על השומר למכור את הפירות כשהם חסרו.

מתי זמן הפרשת תרו"מ ודאי חל בזמן ששכיח שהפירות יחסרו בו, וממילא קיימת בעיה אם השומר ימכור בו את הפירות – "שמא המפקיד יעשה אותן תרו"מ על מקום אחר":

כשהפירות נחסרים "כדי חסרון" – זמן חיסרון הפירות "כדי חסרון" חל ודאי בזמן הפרשת תרו"מ, ולכן לכו"ע כשהפירות חסרו "כדי חסרון", אסור לשומר למכור את הפירות.

מתי ישנה מחלוקת האם זמן הפרשת תרו"מ חל בזמן ששכיח שהפירות יחסרו בו ?

המחלוקת היא, כשהפירות חסרו "יותר מכדי חסרון". ונחלקו בזה רבי יוחנן ורב נחמן בר יצחק, (בדעת ת"ק דמתניתין) וממילא הם גם נחלקו האם כשהפירות חסרו "יותר מכדי חסרון" מותר לשומר למכור את הפירות, או לא.

כמה נחסרו הפירות:	השיטה:	הזמן:	"מתי הוא זמן הפרשת תרו"מ":	הזמן ששכיח בו שהפירות יחסרו "כדי חסרון":	האם זמן הפרשת תרו"מ זמן חיסרון הפירות "כדי חסרון" שוים ?	ממילא אם נתיר לשומר למכור את הפירות, האם יש חשש בזמן מכירת הפירות: "שמא יעשה אותן המפקיד תרו"מ על מקום אחר" ?	ולכן פוסקים רבי יוחנן ורב נחמן בר יצחק:
"כדי חסרון"	רבי יוחנן ורב נחמן בר יצחק	זמן א'	זמן א': זמן הפרשת תרו"מ	זמן א': הזמן ששכיח בו שהפירות יחסרו "כדי חסרון"	כן זמן הפרשת תרו"מ הוא חל באותו הזמן ששכיח שהפירות יחסרו בו "כדי חסרון"	כן יתכן שהשומר ימכור את הפירות, לפני שהמפקיד יעשה אותן תרו"מ על מקום אחר, ואז המפקיד יאכל טבל	כשהפירות חסרו "כדי חסרון" לחכמים אסור לשומר למכור את הפירות
		זמן ב'					

כמה נחסרו הפירות:	השיטה:	הזמן:	מתי הוא זמן הפרשת תרו"מ:	הזמן ששכיח בו שהפירות יחסרו "יותר מכדי חסרון":	האם זמן "הפרשת תרו"מ" וזמן חיסרון הפירות "יותר מכדי חסרון" שווים?	ממילא אם נתיר לשומר למכור את הפירות, האם יש חשש בזמן מכירת הפירות: "שמא יעשה אותן המפקיד תרו"מ על מקום אחר"?	ולכן פוסק רבי יוחנן:
"יותר מכדי חסרון"	רבי יוחנן	זמן א'	זמן הפרשת תרו"מ	הזמן ששכיח בו שהפירות יחסרו "יותר מכדי חסרון"	לא	לא המפקיד כבר הפריש תרו"מ מפירותיו, קודם לזמן ששכיח שהפירות יחסרו בו "יותר מכדי חסרון"	"יותר מכדי חסרון" דברי הכל מוכרן בב"ד
		זמן ב'					

כמה נחסרו הפירות:	השיטה:	הזמן:	מתי הוא זמן הפרשת תרו"מ:	הזמן ששכיח בו שהפירות יחסרו "יותר מכדי חסרון":	האם זמן "הפרשת תרו"מ" וזמן חיסרון הפירות "יותר מכדי חסרון" שווים?	ממילא אם נתיר לשומר למכור את הפירות, האם יש חשש בזמן מכירת הפירות: "שמא יעשה אותן המפקיד תרו"מ על מקום אחר"?	ולכן פוסק רב נחמן בר יצחק:
"יותר מכדי חסרון"	רב נחמן בר יצחק	זמן א'	זמן הפרשת תרו"מ	הזמן ששכיח בו שהפירות יחסרו "יותר מכדי חסרון"	כן	כן יתכן שהשומר ימכור את הפירות, לפני שהמפקיד יעשה אותן תרו"מ על מקום אחר, ואז המפקיד יאכל טבל	"יותר מכדי חסרון" לחכמים אסור לשומר למכור את הפירות
		זמן ב'					

ת"ר היורד לנכסי שבוי וכו' (ל"ח ע"ב)

כמה מקבל הקרוב: כשהוא יוצא מהשדה? כשהוא נמצא בשדה?		הטעם:	האם מורידין קרוב לנכסים?	השיטה:	הסבר המקרה:	המקרה:
כמו "אריס"	את כל הפירות	כיון ששמעו בו שמת, א"כ הקרוב בטוח שהשדה שלו, וגם אם נוריד אותו לטפל בשדה הוא לא יהרוס אותו	מורידין	ת"ק ורשב"ג	שבוי שנשבה ושמעו בו שמת	שבויין
כמו היורד לשדה חבירו שלא ברשות		כיון שלא שמעו בו שמת, ת"ק חשש שהקרוב יהרוס את השדה	אין מורידין	ת"ק	שבוי שנשבה ולא שמעו בו שמת	נטושיין
כמו "אריס"	כמו "אריס"	כיון שהקרוב יקבל כמו "אריס", אין חשש שהוא יהרוס את השדה	מורידין	רשב"ג		
כמו היורד לשדה חבירו שלא ברשות		כיון שיצא מהשדה מרצונו, יכול היה לצוות לפני שיצא, שהקרוב יטפל בשדהו, ומכך שלא ציווה, סימן שלא רוצה שהקרוב יטפל בשדהו	אין מורידין	ת"ק ורשב"ג	עזב מרצונו את שדהו	רטושיין

גמ': ומ"ש מהא דתנן וכו' (ל"ט ע"א)

המקרה:	הסבר המקרה:	כמה הוא מקבל:		האם הוא יוצא מהשדה בע"כ / מרצונו	הסיבה שכך הוא מקבל ביציאתו מהשדה:
		כשהוא נמצא בשדה:	כשהוא יוצא מהשדה:		
שבוין	שמעו בו שמת, והורידו קרוב לנכסיו	את כל הפירות	כמו אריס	בעל כרחו	חכמים פחדו שמכיוון שהוא יוצא מהשדה בע"כ, הוא יחשוש שמא הוא ייצא מהשדה פתאום, ואם הוא לא יקבל כלום ביציאתו מהשדה, הוא יפסיד את השדה ע"י שהוא יזרע אותה בכל שנה ובנוסף הוא גם לא יטפל בעצים, לכן רבנן תיקנו שהוא יקבל ביציאתו מהשדה כמו אריס, וכך הוא לא יהרוס את השדה
בעל בנכסי אשתו גדולה	בעל שנשוי לאשתו מדאורייתא ונמצא בנכסי מלוג של אשתו	את כל הפירות	לא מקבל כלום	מרצונו	מכיוון שהוא יוצא מהשדה מרצונו והוא מחליט מתי לצאת ממנה, אין חשש שהוא יהרוס את השדה, גם אם הוא לא יקבל כמו אריס ביציאתו מהשדה, היות והוא יודע שהוא יכול לעכב את יציאתו מהשדה ע"י שהוא לא יגרש את אשתו עד שהוא יקח מפירות השדה כפי רצונו.
בעל בנכסי אשתו קטנה	בעל שנשוי לאשתו מדרבנן ונמצא בנכסי מלוג של אשתו	את כל הפירות	כמו אריס	בעל כרחו	חכמים פחדו שמכיוון שהוא יוצא מהשדה בע"כ, הוא יחשוש שמא הוא ייצא מהשדה פתאום, ואם הוא לא יקבל כלום ביציאתו מהשדה, הוא יפסיד את השדה ע"י שהוא יזרע אותה בכל שנה ובנוסף הוא גם לא יטפל בעצים, ולכן רבנן תיקנו שהוא יקבל ביציאתו מהשדה כמו אריס, וכך הוא לא יהרוס את השדה

גמ': ולא קרוב מחמת קרוב בנכסי קטן (ל"ט ע"א)

לאה (אם)	יעקב (אב)	רחל (אם)	יעקב (אב)	רחל (אם)	יצחק (אב)
לוי (הבן הקטן)		שמעון (בן)		ראובן (בן)	
שמעון ולוי – אחים מאבא (יעקב)			ראובן ושמעון – אחים מאמא (רחל)		

הסבר המקרה והדין:

לאה (אם)	יעקב (אב) (יעקב מת, ולוי הקטן יורש חצי מנכסיו יחד עם שמעון אחיו)	רחל (אם)	יעקב (אב)	רחל (אם)	יצחק (אב)		
לוי (הבן הקטן)		שמעון (בן) "מחמת קרוב" : והסיבה שלא מורידים את ראובן לטפל בנכסי לוי הקטן היא: היות שראובן הוא הקרוב של שמעון (אחיו מהאם), והחשש הוא: שאם נוריד את ראובן לנכסי לוי, הוא יטען שהנכס שהוא טיפל בו, שייך לשמעון אחיו מהאם, שהוא ירש אותו מיעקב (היות ושמעון ולוי, שניהם בנים של יעקב המת)		ראובן (בן) "ולא קרוב" : לא מורידים את ראובן הקרוב של שמעון (אחיו מהאם) לטפל בנכסי לוי הקטן (ועל אף שראובן לא יוכל לטעון שהוא עצמו ירש מיעקב, את האדמה של לוי הקטן, היות והוא לא הבן של יעקב שנפטר וממילא הוא לא יורש את יעקב, בכל אופן לא מורידים אותו לשדה של לוי הקטן)		ראובן ושמעון – אחים מאמא (רחל)	
שמעון ולוי – אחים מאבא (יעקב)			ראובן ושמעון – אחים מאמא (רחל)				

גמ': ההיא סבתא (ל"ט ע"ב)

הדינים שנצרכים להבנת הסוגיא:

- א. "מורידין קרוב לנכסי שבוי": אצלנו בסוגיא – "הבת שבבית" יכולה לטפל בשדה של הסבתא ושל הבת שבשבי.
- ב. "אין מורידין קטן לנכסי שבוי": אצלנו בסוגיא – "הינוקא" לא יכול לטפל בשדה של הסבתא ושל הבת שבשבי.
- ג. "אין מורידין קרוב לנכסי קטן": אצלנו בסוגיא – "הבת שבבית" לא יכולה לטפל בשדה של הינוקא.

לסיכום:

הינוקא:

יכול לטפל:

בשדה שלו.

לא יכול לטפל:

בשדה: של הסבתא, ושל הבת שבשבי. (ולא בשל הבת שבבית)

הבת שבבית:

יכולה לטפל:

בשדה: של הסבתא, של הבת שבשבי, ובשדה שלה.

לא יכולה לטפל:

בשדה של הינוקא.

למי יתכן שהשדה שייכת ?

מי יכול בכל אחת מהאפשרויות לטפל בשדה:

אפשרות א': הסבתא בחיים:

סבתא

אפשרות א': הסבתא בחיים:

שייך: לסבתא
✓בת שבבית ✗אינוקא

אפשרות ב': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

ינוקא	בת שבשבי	בת שבבית
-------	----------	----------

אפשרות ב': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבשבי	שייך: לבת שבבית
✓ינוקא ✗בת שבבית	✓בת שבבית ✗אינוקא	✓בת שבבית ✗אינוקא

אפשרות ג': הסבתא והבת שבשבי מתו:

ינוקא	בת שבבית
-------	----------

אפשרות ג': הסבתא והבת שבשבי מתו:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבבית
✓ינוקא ✗בת שבבית	✓בת שבבית ✗אינוקא

היות ואנחנו לא יודעים איזו אפשרות משלושת האפשרויות היא הנכונה עלינו לחשבן מי יכול לטפל בשדה לפי שלושת האפשרויות, ויוצא לנו כך:

הינוקא: לא יכול לטפל בשדה כלל, היות ואולי אפשרות א' שהסבתא בחיים, היא הנכונה, וממילא השדה שייכת לסבתא: "ואין מורידין קטן לנכסי שבוי".

הבת שבבית: יכולה לטפל רק בחצי שדה, היות ואולי אפשרות ג' שהסבתא והבת שבשבי מתו, היא הנכונה, וממילא חצי מהשדה שייכת לינוקא: "ואין מורידין קרוב לנכסי קטן". (בחצי מהשדה הבת שבבית יכולה לטפל לפי שלושת האפשרויות, היות והיא יכולה לטפל בחלק של הסבתא של הבת שבשבי ובחלק שלה)

אפשרות א': הסבתא בחיים:

✓ בת שבבית (שייך לסבתא)		
✓ינוקא (שייך לינוקא)	✓ בת שבבית (שייך לבת שבשבי)	✓ בת שבבית (שייך לבת שבבית)
✓ינוקא (שייך לינוקא)		✓ בת שבבית (שייך לבת שבבית)

אפשרות ב': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

אפשרות ג': הסבתא והבת שבשבי מתו:

מחלוקת אב"י ורבא, את מי נוריד בפועל לטפל בשדה:

אב"י: בחצי מהשדה תטפל "הבת שבבית", היות והיא יכולה לטפל בחצי מהשדה לפי שלושת האפשרויות, ולחצי מהשדה נוריד "אפוטרופוס" היות וגם הבת שבבית וגם הינוקא אינם יכולים לטפל בו.

רבא: בגלל שלחצי מהשדה אנחנו מוכרחים להוריד אפוטרופוס לכן נוריד את האפוטרופוס לכל השדה, גם לחלק שבעיקרון הבת שבבית יכולה הייתה לרדת.

אפוטרופוס	בת שבבית	אב"י:
אפוטרופוס		
		רבא:

למי יתכן שהשדה שייכת ?

מי יכול בכל אחת מהאפשרויות לטפל בשדה:

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

ינוקא	בת שבשבי	בת שבבית
-------	----------	----------

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבשבי	שייך: לבת שבבית
ינוקא ✓ אבת שבבית	בת שבבית ✓ א ינוקא	בת שבבית ✓ א ינוקא

אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

ינוקא	בת שבבית
-------	----------

אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבבית
ינוקא ✓ אבת שבבית	בת שבבית ✓ א ינוקא

היות ואנחנו לא יודעים איזו אפשרות משתי האפשרויות היא הנכונה - למי השדה שייכת, יוצא לנו כך:

שליש זה ודאי שייך לינוקא	ספק למי שישית זו שייכת	ספק למי שישית זו שייכת	שליש זה ודאי שייך לבת שבבית
ינוקא	בת שבשבי	בת שבשבי	בת שבבית
ינוקא	בת שבבית	ינוקא	בת שבבית
שליש	שישית	שישית	שליש

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:
אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

וממילא לפי שתי האפשרויות, מי יכול לטפל בכל חלק מהשדה:

שליש מהשדה (השליש בצד ימין) ודאי שייך ל"ינוקא" ולכן הינוקא, יכול לטפל בו.

שליש מהשדה (השליש בצד שמאל) ודאי שייך ל"בת שבבית" ולכן הבת שבבית, יכולה לטפל בו.

השישית האמצעית (כלפי הימין) ספק שייכת ל"בת שבשבי" ספק שייכת ל"ינוקא", ולכן הינוקא לא יכול לטפל בה, שמא היא שייכת לבת שבשבי: ו"אין מורידין קטן לנכסי שבוי" והבת שבבית לא יכולה לטפל בה שמא היא שייכת לינוקא: ו"אין מורידין קרוב לנכסי קטן", ולכן רק "אפטרופוס" יכול לטפל בשישית זו.

השישית האמצעית (כלפי השמאל) ספק שייכת ל"בת שבשבי" ספק שייכת ל"בת שבבית", ולכן הבת שבבית יכולה לטפל בה היות וספק שהוא שלה ואפילו אם הוא שייך לבת שבשבי, הבת שבבית יכולה לטפל בה היות ו"מורידין קרוב לנכסי שבוי".

שליש זה ודאי שייך לינוקא	ספק למי שישית זו שייכת	ספק למי שישית זו שייכת	שליש זה ודאי שייך לבת שבבית
ינוקא (שייך לינוקא)	אפטרופוס (שייך לבת שבשבי)	בת שבבית (שייך לבת שבשבי)	בת שבבית (שייך לבת שבבית)
ינוקא (שייך לינוקא)	אפטרופוס (שייך לינוקא)	בת שבבית (שייך לבת שבבית)	בת שבבית (שייך לבת שבבית)

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:
אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

מחלוקת אביי ורבא, את מי נוריד בפועל לטפל בשדה:

אביי: בשליש שדה יטפל "הינוקא", בחצי שדה תטפל הבת שבבית, ובשישית שדה יטפל "אפטרופוס".
רבא: בשליש שדה יטפל "הינוקא", בשליש שדה תטפל הבת שבבית, ובשליש שדה האמצעי בגלל שלחצי מאותו השליש אנחנו מוכרחים להוריד אפטרופוס לכן נוריד את האפטרופוס לכל אותו שלישי מהשדה (כל השליש יש בו ספק למי הוא שייך), גם לחלק שבעיקרון הבת שבבית יכולה הייתה לרדת.

אביי:	ינוקא	אפטרופוס	בת שבבית	בת שבבית
רבא:	ינוקא	אפטרופוס	בת שבבית	בת שבבית

גמ': ההיא סבתא (ל"ט ע"ב)

הדינים שנצרכים להבנת הסוגיא:

- א. "מורידין קרוב לנכסי שבוי": אצלנו בסוגיא – "הבת שבבית" יכולה לטפל בשדה של הסבתא ושל הבת שבשבי.
- ב. "אין מורידין קטן לנכסי שבוי": אצלנו בסוגיא – "הינוקא" לא יכול לטפל בשדה של הסבתא ושל הבת שבשבי.
- ג. "אין מורידין קרוב לנכסי קטן": אצלנו בסוגיא – "הבת שבבית" לא יכולה לטפל בשדה של הינוקא.

לסיכום:

הינוקא:

יכול לטפל:

בשדה שלו.

לא יכול לטפל:

בשדה: של הסבתא, ושל הבת שבשבי. (ולא בשל הבת שבבית)

הבת שבבית:

יכולה לטפל:

בשדה: של הסבתא, של הבת שבשבי, ובשדה שלה.

לא יכולה לטפל:

בשדה של הינוקא.

למי יתכן שהשדה שייכת ?

מי יכול בכל אחת מהאפשרויות לטפל בשדה:

אפשרות א': הסבתא בחיים:

סבתא

אפשרות א': הסבתא בחיים:

שייך: לסבתא
✓בת שבבית ✕ינוקא

אפשרות ב': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

ינוקא	בת שבשבי	בת שבבית
-------	----------	----------

אפשרות ב': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבשבי	שייך: לבת שבבית
✓ינוקא ✕בת שבבית	✓בת שבבית ✕ינוקא	✓בת שבבית ✕ינוקא

אפשרות ג': הסבתא והבת שבשבי מתו:

ינוקא	בת שבבית
-------	----------

אפשרות ג': הסבתא והבת שבשבי מתו:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבבית
✓ינוקא ✕בת שבבית	✓בת שבבית ✕ינוקא

היות ואנחנו לא יודעים איזו אפשרות משלושת האפשרויות היא הנכונה עלינו לחשבן מי יכול לטפל בשדה לפי שלושת האפשרויות, ויוצא לנו כך:

הינוקא: לא יכול לטפל בשדה כלל, היות ואולי אפשרות א' שהסבתא בחיים, היא הנכונה, וממילא השדה שייכת לסבתא: "ואין מורידין קטן לנכסי שבו".

הבת שבבית: יכולה לטפל רק בחצי שדה, היות ואולי אפשרות ג' שהסבתא והבת שבשבי מתו, היא הנכונה, וממילא חצי מהשדה שייכת לינוקא: "ואין מורידין קרוב לנכסי קטן". (בחצי מהשדה הבת שבבית יכולה לטפל לפי שלושת האפשרויות, היות והיא יכולה לטפל בחלק של הסבתא של הבת שבשבי ובחלק שלה)

✓בת שבבית (שייך לסבתא)			אפשרות א': הסבתא בחיים: אפשרות ב': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים: אפשרות ג': הסבתא והבת שבשבי מתו:
✓בת שבבית (שייך לבת שבבית)	✓בת שבבית (שייך לבת שבשבי)	✓ינוקא (שייך לינוקא)	
✓בת שבבית (שייך לבת שבבית)		✓ינוקא (שייך לינוקא)	

מחלוקת אב"י ורבא, את מי נוריד בפועל לטפל בשדה:

אב"י: בחצי מהשדה תטפל "הבת שבבית", היות והיא יכולה לטפל בחצי מהשדה לפי שלושת האפשרויות, ולחצי מהשדה נוריד "אפוטרופוס" היות וגם הבת שבבית וגם הינוקא אינם יכולים לטפל בו.

רבא: בגלל שלחצי מהשדה אנחנו מוכרחים להוריד אפוטרופוס לכן נוריד את האפוטרופוס לכל השדה, גם לחלק שבעיקרון הבת שבבית יכולה הייתה לרדת.

אפוטרופוס	בת שבבית	אב"י:
אפוטרופוס		

למי יתכן שהשדה שייכת ?

מי יכול בכל אחת מהאפשרויות לטפל בשדה:

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

ינוקא	בת שבשבי	בת שבבית
-------	----------	----------

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבשבי	שייך: לבת שבבית
✓ ינוקא × בת שבבית	✓ בת שבשבי × ינוקא	✓ בת שבבית × ינוקא

אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

ינוקא	בת שבבית
-------	----------

אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

שייך: לינוקא	שייך: לבת שבבית
✓ ינוקא × בת שבבית	✓ בת שבבית × ינוקא

היות ואנחנו לא יודעים איזו אפשרות משתי האפשרויות היא הנכונה - למי השדה שייכת, יוצא לנו כך:

שליש זה ודאי שייך לינוקא	ספק למי שישית זו שייכת	ספק למי שישית זו שייכת	שליש זה ודאי שייך לבת שבבית
ינוקא	בת שבשבי	בת שבשבי	בת שבבית
ינוקא	בת שבבית	ינוקא	בת שבבית
שליש	שישית	שישית	שליש

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:
אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

וממילא לפי שתי האפשרויות, מי יכול לטפל בכל חלק מהשדה:

שליש מהשדה (השליש בצד ימין) ודאי שייך ל"ינוקא" ולכן הינוקא, יכול לטפל בו.

שליש מהשדה (השליש בצד שמאל) ודאי שייך ל"בת שבבית" ולכן הבת שבבית, יכולה לטפל בו.

השישית האמצעית (כלפי הימין) ספק שייכת ל"בת שבשבי" ספק שייכת ל"ינוקא", ולכן הינוקא לא יכול לטפל בה, שמא היא שייכת לבת שבשבי: ו"אין מורידין קטן לנכסי שבוי" והבת שבבית לא יכולה לטפל בה שמא היא שייכת לינוקא: ו"אין מורידין קרוב לנכסי קטן", ולכן רק "אפטרופוס" יכול לטפל בשישית זו.

השישית האמצעית (כלפי השמאל) ספק שייכת ל"בת שבשבי" ספק שייכת ל"בת שבבית", ולכן הבת שבבית יכולה לטפל בה היות וספק שהוא שלה ואפילו אם הוא שייך לבת שבשבי, הבת שבבית יכולה לטפל בה היות ו"מורידין קרוב לנכסי שבוי".

שליש זה ודאי שייך לינוקא	ספק למי שישית זו שייכת	ספק למי שישית זו שייכת	שליש זה ודאי שייך לבת שבבית
✓ ינוקא (שייך לינוקא)	✓ אפטרופוס (שייך לבת שבשבי)	✓ אפטרופוס (שייך לבת שבשבי)	✓ בת שבבית (שייך לבת שבבית)
✓ ינוקא (שייך לינוקא)	✓ אפטרופוס (שייך לינוקא)	✓ אפטרופוס (שייך לינוקא)	✓ בת שבבית (שייך לבת שבבית)

אפשרות א': הסבתא מתה והבת שבשבי בחיים:
אפשרות ב': הסבתא והבת שבשבי מתו:

מחלוקת אביי ורבא, את מי נוריד בפועל לטפל בשדה:

אביי: בשליש שדה יטפל "הינוקא", בחצי שדה תטפל הבת שבבית, ובשישית שדה יטפל "אפטרופוס".
רבא: בשליש שדה יטפל "הינוקא", בשליש שדה תטפל הבת שבבית, ובשליש שדה האמצעי בגלל שלחצי מאותו השליש אנחנו מוכרחים להוריד אפטרופוס לכן נוריד את האפטרופוס לכל אותו שלישי מהשדה (כל השליש יש בו ספק למי הוא שייך), גם לחלק שבעיקרון הבת שבבית יכולה הייתה לרדת.

אביי:	ינוקא	אפטרופוס	בת שבבית	בת שבבית
רבא:	ינוקא	אפטרופוס	בת שבבית	בת שבבית

דיני השומר שטלטל את החבית, במשנה, והסתירה בין הרישא לסיפא בדין שומר שטלטלה "לצורכו" והאונס קרה "משהניחה":

מתני':	מתי קרה האונס: מתוך ידו / משהניחה	לאיזה צורך טלטלה: לצורכה / לצורכו	חייב / פטור באונס:	השומר נקרא: שומר / גזלן
רישא	מתוך ידו	לצורכו	חייב	גזלן
		לצרכה	פטור	שומר
	משהניחה	לצורכו	פטור	שומר
		לצרכה	פטור	שומר
סיפא	מתוך ידו	לצורכו	חייב	גזלן
		לצרכה	פטור	שומר
	משהניחה	לצורכו	חייב	גזלן
		לצרכה	פטור	שומר

(הטבלא מסודרת לפי הסדר של המשנה)

דיני השומר שטלטל את החבית, במשנה, והסתירה בין הרישא לסיפא בדין שומר שטלטלה "לצורכו" והאונס קרה "משהניחה":

מתני':	לאיזה צורך טלטלה: לצורכה / לצורכו	מתי קרה האונס: מתוך ידו / משהניחה	חייב / פטור באונס:	השומר נקרא: שומר / גזלן
רישא	לצרכה	מתוך ידו	פטור	שומר
		משהניחה	פטור	שומר
	לצורכו	מתוך ידו	חייב	גזלן
		משהניחה	פטור	שומר
סיפא	לצרכה	מתוך ידו	פטור	שומר
		משהניחה	פטור	שומר
	לצורכו	מתוך ידו	חייב	גזלן
		משהניחה	חייב	גזלן

(הטבלא מסודרת לפי הסדר שקל יותר לזכור בו את הדינים של המשנה)

ישוב הסתירה בין הרישא לסיפא:

חייב / פטור באונס:	האם זה נחשב שהשומר השיב את הגזילה:	המקרה שבו מדובר:	תנא דמתני':	מתני':	השיטה:	לאיזה צורך טלטלה ומתי קרה האונס:
פטור	השיב את הגזילה ("לא בעינן דעת בעלים")	החזירה שלא מדעת הבעלים	ר' ישמעאל	רישא	ר' יוחנן בישוב הסתירה בין הרישא לסיפא	טלטלה <u>לצרכו</u> ונאנסה <u>משהניחה</u>
חייב	לא השיב את הגזילה ("בעינן דעת בעלים")		ר"ע	סיפא		
פטור	השיב את הגזילה	לא יחדן לה בעלים מקום, והחזירה לכל מקום בביתו	ר' ישמעאל (ומדובר שהחזירה שלא מדעת הבעלים)	רישא	שלושת האמוראים בישוב הסתירה בין הרישא לסיפא	טלטלה <u>לצרכו</u> ונאנסה <u>משהניחה</u>
חייב	לא השיב את הגזילה	יחדן לה הבעלים מקום, והחזירה למקום שאינה מקומה		סיפא		

איך השומר במשנה נהייה "גזלן" וממילא הוא יהיה חייב כשהחזירה ל"מקום שאינה מקומה" ?

מדוע שני האמוראים לא פירשו את המשנה כשיטת האמורא השלישי:

השיטה:	לשון הגמ', איך השומר נהייה ל"גזלן":	ההסבר:	ר' יעקב בר אבא:	ר' נתן בר אבא:	ר' ששת:
ר' יעקב בר אבא	"שנטלה ע"מ לגוזלה"	השומר נטל את החבית ע"מ לגזול את כולה		אפשר להסביר את המשנה "שנטלה ע"מ לשלוח בה יד" וזה עדיף מלהסביר את המשנה שמדובר בה "שנטלה ע"מ לגוזלה" היות ו"ישראל כשרים הם" ועדיף להסביר את המשנה שהיא עבירה פחות חמורה "מנטלה ע"מ לגוזלה", מאשר לפרש שהוא התכוון "לגוזלה" שהיא עבירה יותר חמורה משליחות יד	במשנה כתוב "טלטלה" ולא כתוב "נטלה", בהכרח שהפירוש במשנה הוא, שהשומר התכוון רק "להשתמש" בחבית ולא ליטול אותה ע"מ ל"גוזלה"
ר' נתן בר אבא	"שנטלה ע"מ לשלוח בה יד"	השומר הגביה את כל החבית ע"מ ליטול רק מקצת מהיין שבחבית, והשומר עדיין לא חיסר כלום מהחבית, לפני שהאונס קרה, ובכל אופן הוא נחשב ל"שולח יד" שנחשב ל"גזלן" על כל החבית, היות ור' נתן בר אבא סובר שליחות יד "א"צ חיסרון"	במשנה משמע שהחבית נשארה שלימה והשומר לא הספיק לפני שהאונס קרה, לחסר מהיין שלה, וממילא א"א להסביר שהשומר במשנה נחשב ל"גזלן" בגלל שהשומר "נטלה ע"מ לשלוח בה יד", היות ור"י בר אבא סובר: "שליחות יד – צריכה חיסרון" וממילא השומר במשנה לא יכול להיחשב גזלן בגלל שליחות יד, היות ובמשנה מדובר שלא היה "חיסרון"	במשנה כתוב "טלטלה" ולא כתוב "נטלה", בהכרח שהפירוש במשנה הוא, שהשומר התכוון רק "להשתמש" בחבית ולא ליטול אותה ע"מ "לשלוח בה יד"	
ר' ששת	"שטלטלה להביא עליה גוזלות"	השומר טלטל את החבית ע"מ להשתמש בה להביא עליה גוזלות, ולא חמ"כ להחזירה למקומה, ולא הייתה לו כוונה כלל לגוזלה או לשלוח בה יד, והוא נחשב לגזלן היות ו"שואל שלא מדעת גזלן הוה"	ר' יעקב בר אבא סובר: "שואל שלא מדעת – שואל הוה" וממילא השומר לא יכול להיחשב ל"גזלן" במקרה "שטלטלה להביא עליה גוזלות" (וגם אם הוא יחזיר אותה ל"מקום שאינה מקומה" הוא יהיה פטור היות ו"שואל" שהפסיק ליהנות מהפיקדון אין לו כבר דין של "שואל" שחייב ב"אונס")	ר' נתן בר אבא סובר: "שואל שלא מדעת – שואל הוה" וממילא השומר לא יכול להיחשב ל"גזלן" במקרה "שטלטלה להביא עליה גוזלות" (וגם אם הוא יחזיר אותה ל"מקום שאינה מקומה" הוא יהיה פטור היות ו"שואל" שהפסיק ליהנות מהפיקדון אין לו כבר דין של "שואל" שחייב ב"אונס")	

מ"ט דלוי אמר ר"י בן נהוראי וכו' (מ"א, ע"א ע"ב)

השיטה:	מדוע נכתבה פרשת שליחות יד, דש"ח:	מדוע נכתבה פרשת שליחות יד, דש"ש:	מדוע נכתב ששואל חייב באונס:	שליחות יד צריכה / אין צריכה חיסרון	האם "משונה" שליחות יד של ש"ח משל ש"ש:	איזו פרשה מיותרת של ש"ח / ש"ש	מהיכן הוא לומד ששליחות יד א"צ חיסרון:	מהיכן יודעים שש"ח חייב ב"שליחות יד":	מהיכן יודעים שש"ש חייב ב"שליחות יד":
ר"י בן נהוראי:	שש"ח וש"ש חייבים בשליחות יד	שליחות יד א"צ חיסרון		אין צריכה חיסרון	משונה שליחות יד דש"ח, לא מיותרת, ושליחות יד דש"ש, מיותרת.	שומר חינם: לא מיותרת שומר שכר: מיותרת	משליחות יד דשומר שכר שהיא מיותרת	מפרשת שליחות יד דשומר חינם	קל וחומר משליחות יד דשומר חינם
ר' אלעזר לפי פירוש א':	ששומר חינם בשליחות יד	ששומר שכר חייב בשליחות יד		צריכה חיסרון	אין משונה שתי הפרשיות לא מיותרות	שתי הפרשיות לא מיותרות		מפרשת שליחות יד דשומר חינם	מפרשת שליחות יד דשומר שכר
ר' אלעזר לפי רבא אליבא דמ"ד שליחות יד "אין צריכה חיסרון":	שליחות יד א"צ חיסרון	שש"ח וש"ש חייבים בשליחות יד אפילו "בבעליו עמו"	א. ששואל חייב ב"אונס" ב. שש"ח וש"ש חייבים בשליחות יד	אין צריכה חיסרון	אין משונה שתי הפרשיות מיותרות	שתי הפרשיות מיותרות	משליחות יד דשומר חינם שהיא מיותרת	ק"ו משואל שחייב בשליחות יד	ק"ו משואל שחייב בשליחות יד
ר' אלעזר אליבא דמ"ד שליחות יד "צריכה חיסרון":	שש"ח וש"ש חייבים בשליחות יד אפילו "בבעליו עמו"	ללמוד גז"ש ש"ח מש"ש, שש"ח חייב בכפל ב"טוען טענת גנב" רק ע"י "שבועה"	א. ששואל חייב ב"אונס". ב. שש"ח וש"ש חייבים בשליחות יד	צריכה חיסרון	אין משונה שתי הפרשיות מיותרות	שתי הפרשיות מיותרות		ק"ו משואל שחייב בשליחות יד	ק"ו משואל שחייב בשליחות יד

ב"ש אומרים ילקה בחסר וביתר (מ"ג ע"א)

המקרה: חסר / יתר	הזמן:	שווי הפיקדון, באותו הזמן:	השיטה:	ילקה בחסר / ביתר	כמה משלם:	והטעם:
"חסר"	הוצאה מבית בעלים	זוז <u>4</u>	ב"ש	"בחסר"	זוז <u>4</u>	בשעת הגזילה הפיקדון היה שווה זוז <u>4</u> : "וכל הגזלנין משלמין כשעת הגזילה"
	הוצאה מן העולם	זוז <u>1</u>				
"יתר"	הוצאה מבית בעלים	זוז <u>1</u>	ב"ש	"ביתר"	זוז <u>4</u>	עד "היציאה מן העולם" החבית עדיין שייכת לבעלים, וכשהשומר הוציאה מן העולם הוא עשה גזילה <u>בנספת</u> מהבעלים, ובשעת היציאה "מן העולם" היא הייתה שווה זוז <u>4</u> "וכל הגזלנין משלמין כשעת הגזילה", לכן השומר משלם לבעלים זוז <u>4</u>
	הוצאה מן העולם	זוז <u>4</u>				

הקדמה:

- שיטת ב"ה שהשומר ששלח ידו בפיקדון, משלם "כשעת הוצאה". אמנם ב"ה לא פירשו שני דברים:
 - מהו המקרה שבו דיברו ב"ה: האם ב"ה אמרו שהוא משלם "כשעת הוצאה", במקרה של "חסר" או במקרה של "יתר"?
 - מה פירוש הדין: "כשעת הוצאה": האם הפירוש, כשעת הוצאה: "מן העולם", או שהפירוש כשעת הוצאה: "מבית בעלים"?
- ובעצם ישנן ארבע אפשרויות שיתכן שעל אחת מהן דיברו ב"ה במשנה:**

- המקרה: "חסר", והדין לב"ה שמשלם כשעת הוצאה "מן העולם" (1 זוז)
- המקרה: "יתר", והדין לב"ה שמשלם כשעת הוצאה "מן העולם" (4 זוז)
- המקרה: "חסר", והדין לב"ה שמשלם כשעת הוצאה "מבית בעלים" (4 זוז)
- המקרה: "יתר", והדין לב"ה שמשלם כשעת הוצאה "מבית בעלים" (1 זוז)

2. המילים: "חסר" או "יתר", מתייחסים לשווי החפץ בזמן היציאה "מן העולם".

3. בהוה אמינא, מדובר כאן שכוונת השומר הייתה "לגזול" את הפיקדון.

דין הגזלן הוא שבמקרה שהוא לא מחזיר את הפיקדון כמו שהיה, לבעלים, הוא משלם את "שווי" הגזילה, כמו שהייתה שווה בזמן "הגזילה". במקרה ששווי הגזילה ישתנה בין זמן ההוצאה "מבית בעלים" לבין זמן ההוצאה "מן העולם" (חסר או יתר). **הדין הוא:** היציאה "מבית בעלים", נחשבת ל"גזילה", ולכן במקרה של "חסר" הגזלן ישלם 4 זוז כשווי הגזילה בזמן היציאה "מבית בעלים" על אף ששווי הגזילה בזמן היציאה "מן העולם" היה 1 זוז. במקרה של "יתר" ששווי הגזילה בזמן היציאה "מבית בעלים" היה 1 זוז, ושווי הגזילה בזמן היציאה "מן העולם" היה 4 זוז, שיטת רבה היא שהיציאה "מן העולם" נחשבת לגזילה "נוספת" ולכן הוא משלם 4 זוז כזמן היציאה "מן העולם". **הגמ' תבאר את המשנה ששיטת ב"ה היא כשיטת רבה.**

4. כדי לדעת מהי שיטת ב"ה במשנה, חייב להיות שבמקרה ובדין שעליו דיברו ב"ה, ב"ה נחלקו בו על ב"ש, וכמו שמבואר במשנה שישנה מחלוקת בין ב"ה וב"ש, וממילא כל מקרה שב"ה וב"ש לא נחלקו בו לא יתכן שעליו דיברו ב"ה במשנה. ולכן כשהגמ' בודקת מהי שיטת ב"ה במשנה, היא פוסלת מקרה שבדין שבו, אין בו מחלוקת בין ב"ה לב"ש. (על אף שבמקרה זה כך פסקו ב"ה, אבל לא על מקרה זה, ב"ה דיברו במשנה שלנו)

מאי כשעת הוצאה: אילימא כשעת הוצאה "מן העולם" ובמאי וכו':

המקרה: חסר / יתר	הזמן:	שווי הפיקדון, באותו הזמן:	השיטה:	הדין, לפי אפשרות א'	כמה משלם:	והטעם:	מדוע לא יתכן שעל מקרה זה דיברו ב"ה במשנה:
"חסר"	הוצאה מבית בעלים	4 זוז	ב"ה	משלם כשעת הוצאה "מן העולם"	1 זוז		"ובמאי, אי' בחסר' מי איכא למ"ד: והא תנן כל הגזלנין משלמין כשעת הגזילה"?
	הוצאה מן העולם	1 זוז					
"יתר"	הוצאה מבית בעלים	1 זוז	ב"ה	משלם כשעת הוצאה "מן העולם"	4 זוז		"ואי' ביתר' היינו ב"ש" ? (ב"ש סברו: ילקה ב"יתר", שהוא ישלם 4 זוז כשעת יציאה "מן העולם")
	הוצאה מן העולם	4 זוז					

אלא פשיטא כשעת הוצאה "מבית בעלים": "לימא רבה דאמר כב"ש" ?

מדוע לא יתכן שעל מקרה זה דיברו ב"ה במשנה:	הטעם:	כמה משלם:	הדין, לפי אפשרות ב'	השיטה:	שווי הפיקדון, באותו הזמן:	הזמן:	המקרה: חסר / יתר
במקרה זה אין מחלוקת בין ב"ה וב"ש, היות ולכו"ע ב"חסר" הוא משלם כשעת יציאה "מבית בעלים" ולכן לא יתכן שעל מקרה זה דיברו ב"ה במשנה, היות ובמשנה, ב"ה חלקו על ב"ש.	בשעת הגזילה הפיקדון היה שווה 4 זוז: "וכל הגזלין משלמין כשעת הגזילה"	4 זוז	משלם כשעת הוצאה מבית בעלים	ב"ה	4 זוז	הוצאה מבית בעלים	"חסר"
					1 זוז	הוצאה מן העולם	
"לימא רבה דאמר כבית שמאי" ? (שהרי שיטת ב"ש היא "ילקה ביתר" - שהוא משלם 4 זוז [כשעת יציאה מן העולם] ואם שיטת ב"ה היא שהוא משלם כשעת הוצאה "מבית בעלים" א"כ רבה לא סובר כב"ה אלא כב"ש)	הגזילה היחידה היא בשעת הוצאה "מבית בעלים" ואז הגזילה הייתה שווה 1 זוז: "וכל הגזלין משלמין כשעת הגזילה"	1 זוז	משלם כשעת הוצאה מבית בעלים	ב"ה	1 זוז	הוצאה מבית בעלים	"יתר"
					4 זוז	הוצאה מן העולם	

שאלת הגמ' בקצרה:

"בחסר" לכו"ע משלם כשעת הוצאה "מבית בעלים", ולכן ב"ה ודאי לא דיברו במשנה על "חסר" היות ובמשנה, במקרה שעליו דיברו ב"ה הם חולקים בו על ב"ש. ובמקרה של "יתר", שיטת ב"ש היא: "ילקה ביתר" ולכן הוא משלם 4 זוז שהוא שווי הגזילה בשעת הוצאה "מן העולם", וא"כ בהכרח שיטת ב"ה שחולקים על ב"ש היא, שהגזלן משלם כשעת יציאה "מבית בעלים" שאז הגזילה הייתה שווה 1 זוז. וממילא יוצא שרבה שסובר שבמקרה של "יתר" הוא משלם כשעת יציאה "מן העולם", הוא סובר כשיטת ב"ש ולא כשיטת ב"ה, וזה לא מסתבר שרבה יפרש את מחלוקת ב"ש וב"ה בצורה שייצא שהוא סובר כשיטת ב"ש ולא כשיטת ב"ה ?

אלא בהכרח שבמקרה של "חסר" לפי כולם משלם כשעת יציאה "מבית בעלים" ובמקרה של "יתר" לפי כולם משלם כשעת יציאה "מן העולם" כשיטת "רבה". ומחלוקת ב"ש וב"ה היא במקרה שיבואר להלן – במקרה שהשומר לא התכוון בו "לגזול" את הפיקדון.

המקרה חסר / יתר	מעשה השומר:	שווי הפיקדון באותו הזמן:	השיטה:	השומר נקרא: שומר / גזלן	והטעם:	כמה השומר משלם:	והטעם:	האם המשנה <u>בהוא אמינא</u> : דיברה על מקרה זה:	האם המשנה <u>במסקנא</u> : דיברה על מקרה זה:
"יתר"	"שלח יד" ללא חיסרון	<u>1</u> זוז	ב"ש	"גזלן"	שליחות יד א"צ חיסרון	(לכו"ע) ב"ש וב"ה: <u>4</u> זוז	לשיטת ב"ש השומר משלם <u>4</u> זוז לפי שווי הגזילה בשעת "הוצאה מן העולם", היות וב"ש סוברים כרבה שההוצאה מן העולם נחשבת לגזילה נוספת לאחר הגזילה של השליחות יד" (שבה הגזילה היתה שווה רק <u>1</u> זוז). ולשיטת ב"ה שליחות יד - ללא חיסרון, אינה נחשבת לגזל ו"הוצאה מן העולם" נחשבת לגזל היחיד, ואז הגזילה היתה שווה <u>4</u> זוז, ו"כל הגזלין משלמין כשעת הגזילה". ואמנם גם אילו השומר היה נחשב לגזלן בשעת השליחות יד" - ללא חיסרון, גם אז ב"ה היו אומרים שהוא משלם <u>4</u> זוז לפי שווי הגזילה בשעת "הוצאה מן העולם", היות וב"ה גם סוברים כרבה שההוצאה מן העולם נחשבת לגזילה נוספת לאחר הגזילה של השליחות יד" (שבה הגזילה היתה שווה רק <u>1</u> זוז).	לא דיברה: במקרה זה לא נחלקו ב"ש וב"ה כמה הוא משלם, ואילו במשנה, ב"ה וב"ש נחלקו כמה הוא משלם	לא דיברה: במקרה זה לא נחלקו ב"ש וב"ה דיברה על מקרה זה: דיברה על מקרה זה:
	ואח"כ "הוציאה מן העולם"	<u>4</u> זוז	ב"ש וב"ה	"גזלן"					
"חסר"	"שלח יד" ללא חיסרון	<u>4</u> זוז	ב"ש	"גזלן"	שליחות יד א"צ חיסרון	"ב"ש" "ילקה בחסר" <u>4</u> זוז	שליחות יד א"צ חיסרון, ולכן השומר נחשב גזלן כששלח בה יד, ובשעת השליחות יד הפיקדון היה שווה <u>4</u> זוז ו"כל הגזלין משלמין כשעת הגזילה"	לא דיברה: במקרה זה דיברה על מקרה זה: דיברה על מקרה זה:	לא דיברה: במקרה זה דיברה על מקרה זה:
	ואח"כ "הוציאה מן העולם"	<u>1</u> זוז	ב"ש וב"ה	"גזלן"					
"יתר"	טלטלה להביא עליה גוזלות	<u>1</u> זוז	ב"ש	"גזלן"	שואל שלא מדעת גזלן הוי שואל שלא מדעת שואל הוי	(לכו"ע) ב"ש וב"ה: <u>4</u> זוז	לשיטת ב"ש השומר משלם <u>4</u> זוז לפי שווי הגזילה בשעת "הוצאה מן העולם", היות וב"ש סוברים כרבה שההוצאה מן העולם נחשבת לגזילה נוספת לאחר הגזילה של השליחות יד" (שבה הגזילה היתה שווה רק <u>1</u> זוז). ולשיטת ב"ה שליחות יד - ללא חיסרון, אינה נחשבת לגזל ו"הוצאה מן העולם" נחשבת לגזל היחיד, ואז הגזילה היתה שווה <u>4</u> זוז ו"כל הגזלין משלמין כשעת הגזילה". ואמנם גם אילו השומר היה נחשב לגזלן בשעת השליחות יד" - ללא חיסרון, גם אז ב"ה היו אומרים שהוא משלם <u>4</u> זוז לפי שווי הגזילה בשעת "הוצאה מן העולם", היות וב"ה גם סוברים כרבה שההוצאה מן העולם נחשבת לגזילה נוספת לאחר הגזילה של השליחות יד" (שבה הגזילה היתה שווה רק <u>1</u> זוז).	לא דיברה: במקרה זה לא נחלקו ב"ש וב"ה כמה הוא משלם, ואילו במשנה, ב"ה וב"ש נחלקו כמה הוא משלם	לא דיברה: במקרה זה לא נחלקו ב"ש וב"ה דיברה על מקרה זה: דיברה על מקרה זה:
	ואח"כ "הוציאה מן העולם"	<u>4</u> זוז	ב"ש וב"ה	"גזלן"					
"חסר"	טלטלה להביא עליה גוזלות	<u>4</u> זוז	ב"ש	"גזלן"	שואל שלא מדעת גזלן הוי שואל שלא מדעת שואל הוי	"ב"ש" "ילקה בחסר" <u>4</u> זוז	שואל שלא מדעת גזלן הוי, ולכן השומר נחשב גזלן כשטלטלה להביא עליה גוזלות, ובשעת השליחה של מדעת הפיקדון היה שווה <u>4</u> זוז ו"כל הגזלין משלמין כשעת הגזילה"	לא דיברה: במקרה זה דיברה על מקרה זה: דיברה על מקרה זה:	לא דיברה: במקרה זה דיברה על מקרה זה:
	ואח"כ "הוציאה מן העולם"	<u>1</u> זוז	ב"ש וב"ה	"גזלן"					

גמ': א"ל אלא הכא בשבח גזילה קמיפליגי וכו'

הקדמה:

גזלן שגזל חפץ, מה הוא מחזיר לבעלים:

א. כשאין "שינוי" בגזילה, הגזלן חייב להחזיר את הגזילה עצמה לבעליה.

ב. כשיש "שינוי" בגזילה, הגזילה עצמה נהיית שייכת לגזלן, והגזלן משלם לבעלים את דמי שווי הגזילה, ולא את הגזילה עצמה.

אדם שגזל בהמה "מעוברת", יוצא בעצם שהוא גזל מהבעלים שני דברים: (א) בהמה (ב) עובר.

השבת הבהמה:

יציאת העובר מהבהמה אינה נחשבת ל"שינוי" בבהמה, ולכן הגזלן צריך להשיב את הבהמה עצמה לבעליה.

השבת העובר:

במקרה של "חסר" שבו הבהמה הייתה מעוברת בשעת הגזילה: יציאת העובר מהבהמה נחשבת ל"שינוי" בעובר, היות ולפני כן הוא היה "עובר" ועכשיו הוא נחשב ל"ולד", וממילא מעיקר הדין הולד נהיה שייך לגזלן והגזלן צריך לשלם שווי של "עובר" לבעלים.

וממילא הגזלן הרוויח מגזילת העובר, היות ויש לו עכשיו וולד שהוא שווה יותר מעובר, והוא משלם לבעלים רק שווי של "עובר", לזה קוראת הגמ': "שבח גזילה".

במקרה של "יתר" שבו הבהמה הייתה "ריקנית" בשעת הגזילה, והיא נהייתה מעוברת בבית הגזלן, א"כ העובר עצמו נחשב ל"שינוי" היות והוא לא היה קיים בשעת הגזילה, ולכן הגזלן קונה את העובר בשינוי והוא צריך להחזיר לבעלים בהמה "ריקנית" ללא עובר.

גם כאן הגזלן הרוויח מהגזילה, היות והעובר נהיה שלו, וגם לזה קוראת הגמ' "שבח גזילה".

נחלקו ר"מ ור"י בברייתא, אם קונסים את הגזלן שיחזיר את הולד לבעלים (ולא רק שווי של עובר במקרה של "חסר" או ללא תשלום כלל במקרה של "יתר") כדי "שלא יהא חוטא נשכר".

לפי זה מסבירה הגמ', שבמחלוקת של ר"מ ור"י נחלקו גם ב"ה וב"ש במשנתנו.

המקרה:	הסבר המקרה:	השיטה:	מה השומר משלם לבעה"ב:	הטעם:
"חסר"	השומר שלח יד בבהמה "מעוברת" והבהמה הולידה את העובר בבית השומר - הגזלן (הבהמה נחסרה מהולד)	ב"ש	"ילקה בחסר": השומר הגזלן צריך להחזיר את הולד לבעלים (ששווה יותר מעובר)	קונסים את השומר הגזלן שהוא לא יקנה בשינוי את הולד, אלא הוא מחזיר את הולד לבעלים כדי "שלא יהא חוטא נשכר"
		ב"ה	"כשעת הוצאה": השומר הגזלן משלם לבעלים רק את שווי העובר, לפי מה שהוא היה שווה "בשעת הוצאה" - בזמן שבו הוא יצא מבית הבעלים. ושבח הגזילה בכך שהעובר נהיה וולד, נשאר לגזלן	לא קנסו את השומר, והוא קונה את הולד בשינוי, ולכן הוא משלם לבעלים רק שווי של עובר.
"יתר"	שלח יד בבהמה והבהמה "התעברה" בבית השומר - הגזלן, ולאחמ"כ היא ילדה אותו ברשות הגזלן (הבהמה התייתרה [נהייתה יותר] ע"י שהיא התעברה)	ב"ש	"ילקה ביתר": הגזלן צריך להחזיר את הולד לבעלים	קונסים את השומר הגזלן שהוא לא יקנה בשינוי את הולד, אלא הוא מחזיר את הולד לבעלים כדי "שלא יהא חוטא נשכר"
		ב"ה	"כשעת הוצאה": הגזלן מחזיר בהמה ריקנית לבעלים כמו שהבהמה הייתה "בשעת הוצאה" - מבית הבעלים והוא לא צריך לשלם את דמי העובר לבעלים היות והעובר לא היה קיים בשעת הגזילה וממילא יצירת העובר נחשבת לשינוי בעובר עצמו, ולכן העובר נהיה שייך מיד לגזלן	לא קנסו את השומר, והוא קונה את הולד בשינוי.

הזמן:	מה אירע באותו הזמן:	ל"ב"ה משלם כשעת:	ר"ע אליבא דרב אסי אמר ר' יוחנן: משלם כשעת:
זמן א':	<p>(א) שעת הוצאה (שעת הגזילה)</p> <p>(ב) עדים ראו שגזלה הימנו וכמה הייתה שווה ביום הגזילה</p>	"כשעת הוצאה" (שעת הגזילה)	<p>"כשעת התביעה" ("יום אשמתו")</p> <p>שעת ראית העדים היא "יום אשמתו" ("וכיון דאיכא עדים, מההוא שעתא הוא דאיחייב ליה אשמה")</p> <p>וממילא:</p> <p>"מודה ר"ע לב"ה במקום שיש עדים"</p>
זמן ב':	<p>בית דין חייבו את הגנב על פי עדות העדים</p>		<p>"כשעת התביעה" ("יום אשמתו")</p> <p>חייב ב"ד את הגזלן (על פי עדות העדים) היא "יום אשמתו" ("ובי דינא, הוא דקא מחייבי לי אשמה")</p> <p>וממילא:</p> <p>"חלוק היה ר"ע אפילו במקום שיש עדים"</p>

כשנתחייב על פי "הודעת בע"ד", לכונ"ע נחלקו ר"ע וב"ה לפי מה הוא משלם, היות ושעת "הוצאה" ושעת "התביעה" אינם באותו הזמן:

הזמן:	מה אירע באותו הזמן:	ל"ב"ה משלם כשעת:	ל"ר"ע משלם כשעת:
זמן א':	שעת הוצאה (שעת הגזילה)	"כשעת הוצאה" (שעת הגזילה)	
זמן ב':	הודאת בעל דין בבית דין שגזלה וחייבו בב"ד		"כשעת התביעה" ("יום אשמתו") שעת הודאתו וחייבו בב"ד